

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanoves i Maristany

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 12 de maig del 1933

SUMARI

A les cinc i set minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanoves i Maristany.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós.

Es dona compte d'una proposició incidental de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya.

El senyor Ruiz i Ponseti la defensa.

Resposta del senyor Conseller de Treball i rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Intervenció del senyor Ventosa i Calvell i resposta del senyor Conseller de Treball.

Els signants de la proposició incidental la retiren.

És retirat per la Minoria d'Unió Socialista un vot particular a l'article 1.^r, i sense discussió són aprovats els articles 1.^r, 2.ⁿ i 3.^r

El senyor Mestres, per la Comissió, dona compte d'unes modificacions introduïdes en el redactat de l'apartat a de l'article 4.^t

Els senyors Tallada i Fronjosà donen per retirats uns vots particulars de les respectives Minories a l'esmentat apartat a, que resta aprovat.

És aprovat l'apartat b després de retirar la Minoria d'Unió Socialista un vot particular que hi tenia presentat i que passa a un altre article.

El senyor Mestres, en nom de la Comissió, manifesta que l'article 7.e del dictamen passarà a constituir l'apartat c, que és aprovat.

Són aprovats a continuació els apartats d i e, amb els quals resta aprovat així mateix l'article 4.^t

Article 5.e El senyor Fronjosà defensa un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista.

Resposta del senyor Bru, en nom de la Comissió.

Rectificacions dels senyors Fronjosà i Bru.

Intervenció del senyor Comorera.

Resposta del senyor Mestres, per la Comissió, i rectificació del senyor Comorera.

Intervenció del senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

En votació ordinària és rebutjat el vot particular. Han votat a favor els senyors Diputats de la Minoria d'Unió Socialista.

Es aprova l'article 5.^e

Article 6.e El senyor Comorera defensa un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista a aquest article. Resposta del senyor Mestres, per la Comissió, i rectificacions dels senyors Comorera i Mestres. Noves rectificacions dels senyors Comorera i Mestres.

Es aprova l'article 6.e amb els vots en contra de la Minoria d'Unió Socialista, i s'acorda passar el vot particular a la Comissió.

Article 7.e S'aprova un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista, que passa a substituir l'article 7.e del dictamen, que ha passat a ésser l'apartat c de l'article 4.^e

Article 8.e És aprovat d'acord amb el vot particular de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya.

Article 9.e És aprovat sense discussió.

Es dona compte de dos vots particulars de la Minoria de Lliga Catalana.

El senyor Mestres, en nom de la Comissió, manifesta que, recollint uns vots particulars de la Minoria d'Unió Socialista i de la Minoria de Lliga Catalana, ha estat redactat un article 9.e bis, del qual en dona compte.

El senyor Tallada retira el vot particular de la Minoria de Lliga Catalana.

Es aprova aquest article 9.e bis.

Article 10. El senyor Fronjosà defensa un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya a aquest article.

Resposta del senyor Conseller de Treball.

Rectificacions del senyor Fronjosà i del senyor Conseller de Treball.

El senyor Comorera explica el vot.

Intervenció del senyor Bru, per la Comissió.

En anar-se a procedir a la votació del vot particular, se suspèn el debat.

Discussió del dictamen de la Comissió especial del Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

El senyor Cerezo, en nom de la Comissió, fa la presentació del dictamen.

Resta en l'ús de la paraula, per a la pròxima sessió, el senyor Comorera.

Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a un quart de nou de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i set minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanoves i Maristany.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Treball i Obres Públiques.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós

El Sr. PRESIDENT: Ha estat presentada una proposició incidental, a la qual se servirà donar lectura el senyor Secretari.

El Sr. SECRETARI (Llegeix.): «Tenint en compte les relacions evidents que pot tenir la viabilitat del Projecte de Llei d'Atur forçós amb l'article 71 de l'Estatut Interior de Catalunya, i com sigui que s'ha presentat una esmena que pot fer variar radicalment el significat del mencionat article 71, esmena que no ha estat dictaminada encara per la Comissió d'Estatut Interior, els Diputats que sotasignen proposen:

''Que no s'entri en la discussió de l'articulat del Projecte de Llei d'Atur forçós fins que el Par-

lament hagi votat la redacció definitiva de l'article 71 de l'Estatut Interior de Catalunya.''

Palau del Parlament, 11 de maig del 1933. — J. Comorera, Fronjosà, Gerhard i Ruiz i Ponseti.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti, signant de la proposició incidental.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: Acabada la discussió de totalitat del Projecte de Llei que fa referència a la creació de l'Institut contra l'Atur forçós, nosaltres hem cregut que era impossible continuar la discussió de l'articulat d'aquest Projecte si primer no tenim una resolució definitiva, un punt aprovat de l'article 71 del nostre Estatut Interior.

Quan encara no havia començat la discussió d'aquest Projecte, a nosaltres se'ns va escapar de moment que aquest Projecte resultava anticonstitucional tal com estava redactat.

En el fons, tota l'ànima del Projecte consisteix en concedir una àmplia autonomia des del punt de mira administratiu, una independència a aquest Institut que anem a crear, i com que em sembla recordar que l'Estatut Interior prohibeix d'una manera radical la creació d'aquestes entitats autònomes dintre del nostre Pressupost, per això se'm va escapar l'argument de l'anticonstitucionalitat d'aquest Projecte.

Sembla que ens hem avançat en l'ús del que acabo de dir i això ve a repercutir no pas millorant aquest Projecte, no pas fent-lo constitucional, sinó esguerrant la Constitució i, si teníem una llei que era bona, ara per evitar que en fem una altra de dolenta, en farem dues de dolentes. Es a dir, farem el Projecte i a més farem malbé la Constitució en el que la millora des del punt de mira financer, com era la prohibició absoluta d'hisendes independents dintre del Pressupost que tan funestes són sempre que s'erigeixen amb aquest grau d'independència.

Em sembla que el tema és prou important perquè quan arribi la discussió de l'article 71 hi dediquem tot el temps que mereix. Ara no estem en el debat constitucional i sé que no és l'hora de discutir l'article 71, però es va anunciar en la Comissió que hi havia una esmena que modificava radicalment aquest article, aquest article que deia jo que és un dels encerts més grans que vaig trobar en el primer Projecte Lluhí i que va ésser copiat íntegrament en el Projecte del Govern actual.

Aquest punt de vista de la prohibició absoluta de creació de Caixes autònomes ja va ésser defensat a les Corts Constituents amb motiu de la discussió de la Constitució espanyola, i si bé allà, a darrera hora, es retirà el concepte, després de molt breus explicacions de la Comissió perquè algú va al·legar que en la forma que estava redactat dificultava la possible creació d'una Caixa general d'amortitzacions, els que redactaren el Projecte Lluhí, millorant amb això naturalment el dictamen de la nostra Comissió Jurídica Assessora que havia oblidat aquest punt tan essencial, tingueren cura de redactar la proposta de manera que fes impossible la creació d'aquestes Caixes autònomes, però que deixessin la possibilitat de la creació d'una Caixa d'amortitzacions.

Amb la redacció tal com havia sortit de la Comissió podia considerar-se una cosa gairebé perfecta, que les minories en la Comissió no solament no s'hi oposaren, sinó que es felicitaren unànimement de la forma en què quedava redactat l'article 71; però és evident, és natural, que per a nosaltres hagi estat un motiu d'alarma el fet d'ésser anunciada una esmena sortida dels mateixos bancs de la Majoria que modifiqui radicalment aquest article 71, i que aquesta modificació no té altre objecte, altre objecte conegut i vist ja d'una manera clara avui, que el de fer possible la creació d'aquest Institut contra l'Atur forçós.

Això vol dir que totes les esmenes que nosaltres presentàrem en vistes a treure l'autonomia administrativa, aquella gairebé independència i que són les esmenes que més fan referència a la qüestió financera, hauran d'ésser rebutjades, perquè la cosa es pot considerar que quedarà prejulgada amb aquesta esmena que es tracta de presentar a l'article 71.

Per això, com que aquest Institut tindrà una forma, tindrà uns perfils completament diferents, si neix tal com avui havia de néixer donada la redacció de l'article 71, o bé si neix amb la possibilitat d'una independència financera, tal com sembla que es vol que quedi redactat l'article 71, creiem evidentíssim que no es pot continuar la discussió de l'article d'aquest Projecte si no co-

neixem perfectament com queda redactat l'article a què abans feia referència.

Nosaltres hem de saber perfectament si les lleis que elaborem són constitucionals o no són constitucionals. En un punt tan important com aquest, com és la possibilitat de què la Caixa per a l'Atur forçós, tingui autonomia financera o deixi de tenir-la, crec que no podem legislar a les palpentes. Crec que hem de saber de manera concreta el que dirà la Constitució i quan ho sapiguem sabrem també les concessions que podem fer en referència al Projecte de Llei.

Tot el que no sigui seguir aquest ordre, és forçar la màquina legislativa, és aplicar-nos a legislar a cegues i nosaltres no estem d'acord amb aquesta forma de legislar. Per consegüent, preguem a la Comissió, preguem al Govern, que ho pensin bé abans de rebutjar la nostra proposició incidental.

Creiem que és una qüestió d'ordre, evidentíssima, per les tasques del nostre Parlament i que no hi faria res que quedés ajornada la discussió d'aquest Projecte de Llei un dia o encara que fossin dos, per tal de conèixer perfectament el que ha de dir la nostra Constitució.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball: Senyors Diputats: Poques paraules respecte de la proposició incidental de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya. Com és natural, no vaig jo ara a discutir ni a parlar respecte de l'article 71 de la Constitució o Estatut Interior de Catalunya. En el seu temps el Parlament dirà com ho resol. Però davant de la proposició del senyor Ruiz i Ponseti, jo he de dir que, al meu entendre, l'article de l'Estatut Interior de Catalunya no hauria de prohibir la constitució de Caixes autònomes, no hauria de prohibir-les, per raons ben clares, senzilles i breus, algunes de les quals vaig a exposar.

De Caixes autònomes en tenim a la Generalitat i no han donat cap resultat desastrós, com diu el senyor Ruiz i Ponseti, i una d'elles és la Casa de Maternitat que existeix i actua des de fa molts anys. I a més, tenim nosaltres que indubtablement el nostre propòsit és el de millorar les assegurances socials, i no solament millorar-les, sinó atendre a la creació de noves. Indubtablement que aquestes Caixes d'assegurances no estaran compreses en la Caixa general de la Generalitat, sinó que hauran d'estar en una caixa completament separades, tota vegada que respondran a fins ben concrets i determinats.

A més, com que la Institució per a l'Atur forçós té un d'aquests aspectes, crec que nosaltres hem d'estar a allò que determina l'article 71, però proposaria que fos rebutjada la proposició incidental.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula, per a rectificar, el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: En realitat, el senyor Conseller de Treball, més que rebutjar la nostra proposició incidental, ha fet una defensa eloqüent d'una esmena hipo-

tètica que ha d'ésser presentada a l'article 71 de la nostra Constitució, i aquesta esmena ja es veu que dirà que allà on es diu que es prohibeix les Caixes autònomes, haurà de dir que no es prohibeixin aquestes Caixes.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. RUIZ I PONSETI: En realitat, quasi l'esmena haurà de dir que quedi suprimit l'article 71, ja que el seu objecte principal és aquest, el de suprimir les Caixes autònomes. El cas que adduïa el senyor Casals, em sembla a mi, el de la Casa de Caritat, no té res a veure amb les Caixes autònomes dintre de l'administració de la Generalitat. No és una Caixa que depengui de la Generalitat; és un organisme que té completa autonomia i que té subvencions de la Generalitat, com en té d'altres organismes externs de la Generalitat.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Absolutament de la Generalitat. En absolut. Potser hi ha algun donatiu, amb el qual no es pot comptar. Això és tant a la Caritat com a la Maternitat...

El Sr. DURAN I VENTOSA: Això és molt anterior a la Generalitat.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Jo no vull anticipar aquí un debat, que haurà d'ésser molt ampli el dia que parlarem d'aquesta esmena que sembla que es presentarà a l'article 71. Jo només volia recordar ràpidament el vertader desastre administratiu a què va arribar la Monarquia espanyola en temps de la institució de les Caixes autònomes, en temps de la Dictadura; que al desastre administratiu aquell, és veritat que era un fill natural del procediment dictatorial, que de totes maneres les Dictadures arriben a desastres administratius; però que les Caixes autònomes foren el vehicle més eficient per a arribar al desastre molt més de pressa que no s'hi hauria arribat. Tots recordem aquelles gestions, gairebé criminals des del punt de vista financer de les Confederacions Hidrogràfiques, dels Instituts de Turisme, etc. Jo tinc molt poca memòria, però quan penseu bé, recordareu almenys mitja dotzena d'aquestes Caixes autònomes que, en temps de la Dictadura, venien fent de les seves dintre de la Hisenda Nacional, i que es caracteritzaven per una irresponsabilitat absoluta davant del Tribunal de Comptes i davant de tots els organismes de control del país. És el perill amb el qual ens trobarem el dia que instaurem Caixes autònomes: que perdrem el control sobre la nostra pròpia Hisenda, votarem capítols de subvencions a aquestes Caixes autònomes, i des del moment que hauran restat votades aquelles subvencions, haurem perdut ja el contacte amb aquells cabals, aquells cabals quedaran desapareguts, i el Parlament no tindrà manera eficient de controlar com són esmerçats aquells cabals. Per això, nosaltres voldríem que tot el que fa referència a l'administració de les despeses públiques en general, depengui d'una manera directa, immediata i ben controlada dels Consellers corresponents, perquè els Consellers corresponents vénen a aquest banc, donen compte de la seva gestió, i el Parlament aprova o desaprova aquesta gestió. En canvi, aquestes

Caixes autònomes queden amagades darrera una cortina, i mentre només inverteixen el que ha votat el Parlament, estan en perfecta autonomia, estan en perfecte dret de desenrotllar la seva gestió com vulguin. Per això nosaltres demanem novament que hi penseu millor, no sols per a no fer malbé l'article 71, que és una disposició afortunada del Govern Lluhí i aprovada després pel Govern que l'ha succeït, sinó que a més, renunciem a tot el que signifiqui autonomia en aquest Projecte de Llei que estem discutint.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ventosa i Calvell.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: He demanat la paraula precisament quan el senyor Conseller de Treball contestava l'exposició del senyor Ruiz i Ponseti en defensa de la proposició incidental presentada per la Minoria socialista; i he demanat la paraula perquè, com feia notar el senyor Ruiz i Ponseti, el senyor Conseller de Treball en realitat el que defensava era l'existència de Caixes especials, i en això sí que no hi podríem estar d'acord, perquè té un abast molt més gran del que podia tenir àdhuc el mateix Projecte de Llei que estem discutint ara. Hi havia en l'Estatut Interior de Catalunya una disposició que prohibia les Caixes especials, disposició perfectament plausible, disposició absolutament necessària pel bon ordre de la Hisenda Pública. Ara, que quan es parla de Caixes especials acostuma a haver-hi un equivoc. La Casa de Caritat és indubtable que no és una Caixa especial, i la prova que no és una Caixa especial és que tots els ingressos i les despeses de la Casa de Caritat vénen volcats en el Pressupost general que aprofitem aquí; de manera que formen una part del Pressupost general de la Generalitat. Naturalment que cada un dels organismes que han d'esmerçar sumes diverses, que poden ésser de diverses procedències, ha de tenir el seu òrgan adequat per a disposar la manera com les despeses han d'efectuar-se. Però allò que caracteritza l'existència de les Caixes especials és que són Caixes a part, fora de la Caixa general. I, evidentment, en matèria econòmica, que sembla moltes vegades més complicat, són d'una gran simplicitat en el fons. Si una família que tingui diverses caixes, en la qual els ingressos i les despeses no es totalitzen, no se subjecten a unes normes d'inversió precises i a una intervenció d'organismes directors, han d'anar fatalment a la ruïna. I el mateix passarà en qualsevol organisme públic. El senyor Ruiz i Ponseti feia referència a l'existència de multitud de Caixes especials que s'havien creat en l'època de la Dictadura. En efecte, n'hi havia moltes: hi havia la Caixa ferroviària, l'Institut de la Petita Propietat, que es limitava a Cases barates, hi havia el Patronat Nacional de Turisme, el «Patronato de Firms Especials», etc.; hi havia una infinitat de Caixes especials; crec que passaven, afirmo de moment, que passaven d'una vintena. Naturalment, és absolutament impossible fer-se càrrec de quin és l'estat de les finances d'un país, si, ultra examinar el Pressupost, hom ha d'anar a examinar en una sèrie de Caixes disperses quins són els resultats dels ingressos i de les despeses que el formen.

Per això, jo crec que l'esmena que a darrera hora s'havia presentat i que està pendent d'examen de la Comissió d'Estatut Interior de Catalunya no pros-

perarà, i crec que no prosperarà perquè jo tinc la convicció de que el mateix autor de l'esmena no insistirà en que aquesta esmena sigui aprovada, que una cosa són les Caixes especials i l'altra l'existència d'organismes que puguin tenir una certa autonomia. Ara, el que jo no voldria és que per a fer passar endavant el Projecte de Llei que estem discutint, resultés que prejudicem ja la sort de l'esmena que s'havia formulat i que està pendent de discussió, i que admetéssim que per a poder funcionar l'Institut per la lluita contra l'Atur forçós, havia d'admetre's en l'Estatut Interior de Catalunya el principi de les Caixes especials. Si hem d'admetre el principi de les Caixes especials perquè pugui prosperar aquest Projecte, nosaltres ens hauríem de sumar a la proposició incidental que formula la Minoria socialista. Si s'entén que això és una cosa absolutament a part, que no implica o pressenti l'existència de Caixes especials, en aquest cas nosaltres entenem que no hi ha inconvenient en seguir en la discussió d'aquest Projecte, reservant per a quan discutim l'Estatut Interior de Catalunya l'examen d'aquesta qüestió, si és que l'autor de l'esmena persisteix en que s'ha de modificar el dictamen que estava a examen i discussió del Parlament, en el sentit d'admetre l'existència de Caixes especials, cosa que jo crec que fóra funesta pel bon ordre de les finances de Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Breus paraules, per a dir que jo no vull entrar ara en la discussió de l'Estatut Interior de Catalunya. Crec que això al seu temps es discutirà, i, a l'objecte d'abreujar, jo no tinc cap inconvenient en proposar al Parlament que acordi anar discutint els articles que fan referència a la Llei de creació de l'Institut contra l'Atur forçós, deixant en suspens la part que afecta la qüestió financiera, o econòmica, fins que s'hagi aprovat l'article 71 de la Constitució.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Si és que s'aprova.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Si és que s'aprova, naturalment.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Només per a manifestar que en vista de les manifestacions del senyor Conseller de Treball, donem per retirada la nostra proposició incidental.

El Sr. PRESIDENT: Resta clos l'incident. S'entra a la discussió de l'articulat i es deixa en suspens el que fa referència a la part econòmica del dictamen de la Comissió.

(Retirat per la Minoria socialista un vot particular que tenia presentat a l'article 1.^r, són aprovats sense discussió els articles 1.^r 2.ⁿ i 3.^r.)

El Sr. PRESIDENT: Article 4.^t. Hi ha diversos vots particulars. Apartat a. Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: Primerament, com una cosa general, la Comissió ha acordat que una vegada discutits la major part dels articles farà una esmena d'estil llegint tots els articles a fi i efecte d'adoptar un caire que sigui imperatiu, així com ara n'hi ha uns que són imperatius i altres que són potestatus.

Aquest apartat a, la Comissió l'ha modificat en la forma següent: On diu «la realització d'obres», dirà «impulsant la realització d'obres públiques», i després, on diu «podrà actuar», dirà «actuant». És el que deia referent a la reforma d'estil que serà en tot l'articulat.

El Sr. TALLADA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tallada.

El Sr. TALLADA: El vot particular que havia presentat la Minoria de Lliga Catalana tenia per principal objecte evitar que en cap moment es pogués dir que l'Institut d'Atur forçós aniria a construir per ell mateix obres públiques i per això proposàvem que es modifiqués aquest apartat, perquè l'anar a construir obres públiques, havia d'obligar a l'Institut a mantenir organismes tècnics i de control d'aquestes obres públiques, amb la qual cosa s'anava a augmentar la burocràcia de l'Institut i a disminuir, per tant, els ingressos que pogués tenir i que es poguessin destinar a pagar jornals. La Comissió ens ha acceptat, si no l'esmena literalment, el principi, el fonament en què estava sentada i, per tant, nosaltres retirem, en vista de les manifestacions del President de la Comissió, aquest vot particular.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Aquesta Minoria es troba també exactament com la Minoria de Lliga Catalana, que la Comissió ha tingut a bé disposar suggeriments del nostre vot particular que, ultra tendir a què no pogués ésser l'Institut el que realitzés les obres pel seu propi compte, també fossin els plànols existents a les Oficines tècniques de la Generalitat els que servissin per a realitzar aquelles obres.

El Sr. PRESIDENT: Resten, doncs, retirats els vots particulars. S'aprova l'apartat a de l'article 4.^t. Apartat b. Hi ha un vot particular. Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA: Aquest vot particular ha estat acceptat en síntesi per la Comissió, però passa a un altre article.

El Sr. PRESIDENT: Resta retirat el vot particular a l'apartat b de l'article 4.^t, el qual passa a un altre article. Resta aprovat l'apartat b. Apartat c.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: Aquest apartat c el constituirà l'article 7.e del dictamen que passa a ésser l'apartat c de l'article 4.^t.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'apartat c, que és l'article 7.e del dictamen? Resta aprovat. Apartat d que és el c del dictamen. No hi ha cap vot particular ni esmena. S'aprova l'apartat d? Resta aprovat. Ara hi ha l'apartat e que era el d. S'aprova? Resta aprovat.

(Es aprovat l'article 4.^t, el qual ha estat redactat en la forma següent:)

«Article 4.^b L'Institut contra l'Atur forçós amb els seus ingressos i recursos propis, podrà actuar en les formes següents:

a) La realització d'obres públiques que responguin a una finalitat, preferentment d'utilitat social, sanitària, cultural i econòmica. Els plans

o projectes de les obres a realitzar hauran d'ésser aprovats pel Consell de la Generalitat, confeccionats i desenrotllats pels actuals serveis tècnics de la mateixa o de les Corporacions públiques i altres organismes que hi estiguin interessats.

b) L'auxili econòmic, prèviament les necessàries garanties de l'eficàcia de l'ajut a branques de l'activitat econòmica que es trobin en crisi, concedides i reglamentades en forma que en intensificar el consum interior, facilitar l'explotació de productes, millorar el seu preu, etc., contribueixin a la seva normalització i assegurin la continuïtat del treball.

c) L'Institut podrà dur a terme una acció coordinada per a la construcció d'obres, auxilis econòmics i foment d'assegurances, amb Corporacions públiques, entitats autònomes o organismes econòmics, que tinguin per finalitat la intensificació del treball, podent-hi contribuir amb els seus recursos en els casos justificats, i en la proporció i condicions que en cada cas es determinin.

d) L'auxili en forma de subvenció a les Institucions que voluntàriament estableixin l'assegurança contra l'atur acollint-se al regíme fixat pel Decret del Govern de la República de 25 de maig del 1931 i Reglament de 30 de setembre del mateix any, d'acord amb el qual poden obtenir l'auxili de l'Estat, dirigint-se l'actuació de l'Institut a estendre i augmentar aquests subsidis.

e) Qualsevol altre sistema o procediment que sigui útil al fi perseguit i que l'Institut proposi al Consell Executiu de la Generalitat i aquest l'aprovi.»

El Sr. PRESIDENT: Article 5.e Hi ha un vot particular. Té la paraula el senyor Fronjosà per a defensar-lo.

(Entra al saló el senyor Conseller d'Agricultura i Economia.)

El Sr. FRONJOSÀ: A aquest article 5.e nosaltres hi hem afegit que l'Institut intervindrà i s'incorporarà l'actual Borsa de Treball de la Generalitat, i que servirà com un organisme coordinador de les borses o centres de col·locació que per manament de la Llei de col·locació obrera han d'organitzar tots els Ajuntaments de la República, perquè hem cregut que seria precisament la Borsa del Treball aquell organisme que podria servir d'enllaç entre les diverses Borses de Treball de Catalunya o entre els diversos centres de col·locació de Catalunya. Fora potser aquell organisme que hauria de vetllar i seguir pas a pas aquells treballs estadístics que ens haurien de dir la quantitat de treballadors que hi ha en les diverses branques industrials de Catalunya i quin nombre n'hi ha de col·locats, quin nombre sense treball i quin nombre n'hi ha que fan jornada fragmentària o reduïda. Per altra banda, ultra haver-nos mogut aquest desig que la Generalitat tingui una Borsa, com si en poguéssim dir central, pel control i investigació del treball de les altres Borses de Catalunya, ens ha mogut també a presentar aquesta esmena el fet de què al final de l'article que presenta la Comissió diu que en aquest cas les Corporacions o entitats que facin les obres hauran de complir les normes dictades per l'Institut respecte a la reglamentació del treball en les esmentades obres. Nosaltres no podem acceptar que l'Ins-

titut reglementi el treball en cap aspecte, perquè per això, a part dels acords dels Jurats mixtos de les diferents indústries, a part dels reglaments de les lleis especials que tractin de diferents sistemes de treball, no creiem convenient que l'Institut pugui intervenir mai en una possible alteració d'aquesta reglamentació, perquè si bé és cert, com deia algun company de la Comissió, que pot declarar-se aquesta reglamentació en un sentit beneficiós pels treballadors, tampoc res ens garanteix que no pugui ésser perfectament alterada aquesta reglamentació en un sentit perjudicial pels treballadors; i com que nosaltres en principi creiem que els únics organismes que estan cridats a intervenir en aquesta mena de reglamentacions són precisament els organismes que la República ha creat i que quant vingui el traspàs de serveis ens veurem obligats a controlar, és el motiu pel qual hem proposat tallar aquest final d'aquest article 5.e i incloure-hi aquesta proposició, en aquest sentit de què la Generalitat s'encarregui, faci seva la Borsa del Treball, als efectes de què serveixi per a fer obra de control dels centres de col·locació i Borses de Treball de Catalunya. I res més.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Bru, per la Comissió.

El Sr. BRU: Senyors Diputats: Si es llegeix exactament el sentit que té l'article 5.e, es veurà que defuig de l'aspecte general que li donava l'amic Fronjosà, tota vegada que l'article 5.e tal com està proposat, demana que l'Institut procuri recavar la intervenció seva en totes aquelles obres que tant l'Estat, la Generalitat, com altres organismes públics o privats facin, a fi i efecte de poder intervenir per a la col·locació d'obrers. Aquest és l'esperit exacte, tot l'abast d'aquest article, i la Comissió sent no poder acceptar l'esmena que es presenta per quant l'aspecte de què ha parlat l'amic Fronjosà sobre la coordinació, la penetració, la disposició exacta de les Borses de Treball ja està recollit en l'article 16 on es diu «de les diferents branques d'activitat econòmica, amb perfecta relació amb l'actual Borsa de Treball de la Generalitat, organismes coordinadors de les Borses que per manament de la Llei de col·locació obrera organitzen els Ajuntaments de Catalunya».

L'aspecte aquest està ja recollit per tant. Les Borses de Treball, aquestes de les quals parlava, ja passen a estar subordinades, si és que pot dir-se subordinació de disposar-ne d'elles, en virtut de l'article 16. I en quant a l'altre de què parlava l'amic Fronjosà, referent a la reglamentació, si a ell l'esvera el sentit restrictiu que pugui tenir el dia de demà la reglamentació que pugui ésser perjudicial pels mateixos obrers, com sigui que com ja he dit aquest article no té més abast que el d'intervenir a l'objecte de facilitar la col·locació dels obrers parats, aleshores en lloc de parlar de la reglamentació del treball, en la qual evidentment no hem d'entrar nosaltres i no és funció de l'Institut, es pot posar la distribució de treball que vol dir, per exemple, que certs treballs en lloc de fer-se per un grup de quaranta obrers, els facin vuitanta treballant mitja jornada, el que ens

permetrà beneficiar a un major nombre d'obers en atur forçós; per això la Comissió sent no poder acceptar aquest vot particular.

El Sr. FRONJOSÀ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà, per a rectificar.

El Sr. FRONJOSÀ: El senyor Bru proposa canviar la paraula reglamentació per la de distribució. L'Institut no ha de distribuir els obrers, perquè distribuir els treballadors poden distribuir-se i poden distribuir-se malament.

El Sr. BRU: És la collocació.

El Sr. FRONJOSÀ: Però com que hi ha una Borsa de Treball en què els treballadors que van avui a inscriure's, tenen... *(El senyor Bru diu uns mots que no arriben als taquígrafs.)* Potser no ho entenc bé.

El Sr. BRU: Tractem de distribuir el treball; no de reglamentar el treball.

El Sr. FRONJOSÀ: Em vol explicar què vol dir distribuir el treball? Perquè potser no ho entenc.

El Sr. BRU: La part de torns. Hi ha un treball a fer, i en lloc de donar-lo a quaranta es dona a vuitanta a mitja jornada.

El Sr. COMORERA: I com se seleccionen aquests obrers? Quines han d'ésser les normes fixes?

El Sr. BRU: Sempre són les mateixes normes a les quals s'han d'acollir els obrers a les Borses de Treball.

El Sr. COMORERA: Aleshores, per què serveix la Borsa del Treball? És sobreposar dos organismes de treball.

El Sr. PRESIDENT: A veure si es posen d'acord. Cal distribuir la discussió mentrestant. *(Rialles.)*

El Sr. FRONJOSÀ: Si la constitució d'aquest Institut estigués a base paritària, com nosaltres venim sostenint, que hi hagués igualtat de forces, podríem dir-ne, potser no ens esverariem; però, com ja veurem en l'article 10, nosaltres estímem que una de les falles més grans que té aquest Projecte és el de la constitució de l'Institut, i a mi no em farà creure, ni el senyor Bru, ni el senyor Mestres, ni cap dels simpàtics companys de la Comissió, que setze burgesos contra quatre obrers siguin tan esplèndids i se sentin inspirats de tan bons sentiments que quan es tracti de fer un reglament per a algun treball es decantin precisament, és a dir, alterin el reglament d'aquesta Llei en benefici dels obrers. Fóra una cosa aquesta que si es complís, jo asseguro que n'hi hauria per a posar aquests senyors en una làpida i esculpir llurs noms, doncs foren els únics que, havent-se trobat en majoria, no ens haguessin fet doblegar a llur conveniència.

Aquesta és la nostra finalitat, i és que com jo sóc un home de tan bon conformar i tan legalista — ja ho sabeu — prefereixo no moure'm del que la llei determina. La Llei de collocacions obreres ja determina el que cal en la seva reglamentació i no s'ha de posar l'Institut a voler reglamentar, perquè us previnc que, donada aquesta composició de què parlava, em fa por de què les reglamentacions sempre fossin en un sentit no beneficiós, sinó perjudicial per als treballadors. Insisteixo en què l'Institut no deu haver de reglamentar per a res el treball, en primer lloc perquè no és la seva funció, perquè hi ha una llei que, d'una manera concreta, ja ho determina

i que, per tant, no és l'Institut el que deu haver de reglamentar cap treball. Distribuir el treball vol dir, per exemple, donar feina a un operari perquè es coordini amb una altra feina que fa un altre operari. Si es tracta d'aquesta distribució del treball, és evident que nosaltres no ens podem oposar a què aquestes entitats que facin les obres, elles facin aquesta distribució de treball. Ah!, però si distribuir el treball vol dir que ells acceptaran uns obrers o n'acceptaran d'altres, és a dir, que ells distribuïran el treball a uns o altres obrers, no, això no. El treball s'ha de distribuir entre aquells obrers que per dret propi els hi correspongui en virtut d'haver estat inscrits primers en aquells organismes de collocació o borses que la llei determina. És a dir, que cal aclarir en quin sentit l'amic Bru ens parla de distribuir el treball, si és una distribució tècnica de treball. Si és així, evidentment, no ens hi podem oposar, però si es tracta de distribuir, de donar treball proporcionat als obrers, per això ja hi han uns organismes que la llei determina d'una manera concreta com han de funcionar i com han d'ésser i, per tant, no és l'Institut el que s'ha d'encarregar d'aquesta funció, perquè tampoc no li correspon, ni pel que es proposa, ni per manament de la llei. Res més.

El Sr. BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Breument, per a contestar al senyor Fronjosà que, com sigui que la finalitat d'aquest article no és altra sinó facultar l'Institut perquè tingui una intervenció, com diu l'article, a l'objecte de facilitar la collocació d'obers parats, no es tracta res més que de reservar una facultat a aquest Institut per evitar normes en el que fa referència al nombre d'obers que han d'ésser collocats, i això és indiscutible que se li pot reservar i que se li ha de reservar, per quant, sense anar més lluny, recordo que ahir l'amic i company senyor Comorera esmentava el cas de què per no tenir la Generalitat forces coercitives havia demanat unes estadístiques que no li havien estat facilitades pels obrers...

El Sr. COMORERA: No, pels patrons; que és molt diferent.

El Sr. BRU: O pels patrons. En canvi, si des d'ara ja diem que en aquelles obres en les quals ha estat reconeguda la intervenció — que la intervenció no prejutja pagar-les, ni una ajuda econòmica, sinó la intervenció només — facilitem el que es dictin normes en allò que fa referència a la collocació del nombre d'obers, tenint en compte sempre que ha d'estar en perfecte acord, com diu l'article 16, en les Borses del Treball i que això no té més abast sinó el de què en lloc de quaranta treballadors, per exemple, en treballin vuitanta en jornada reduïda, és aquest un aspecte que em suggereix que no té cap inconvenient, podent-se donar aquesta facultat a l'Institut per a dictar normes en allò que fa referència a la distribució d'obers, de treball, digueu-ho com vulgueu — la paraula ja la trobarem —, però no té més abast que aquest. No es tracta d'intervencions tècniques.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: Penso que la Comissió no ha comprès bé l'abast del nostre vot particular. Es tracta, en el possible, de fer les

coses amb el menys cost i d'evitar tota possibilitat d'organismes que exerceixin la mateixa funció.

Actualment hi ha una Borsa del Treball de la Generalitat. Sobre la qualitat i funcionament d'aquesta Borsa no cal que en diguem res, perquè no està ara en qüestió. Solament vull recordar que quan es va discutir el Pressupost vigent, la Comissió de Pressupostos acordà suprimir tota la classificació en què venia redactat el Projecte del Govern, posant-hi únicament una partida global amb la intenció que el Conseller de Treball agafés aquella partida global i aquella possibilitat que la Comissió li oferia, i després el Parlament, de reorganitzar allò, a fi que els seus serveis estiguessin en relació amb la importància de les seves funcions. Jo crec, i per això la nostra Minoria ha presentat aquest vot particular, que amb la presentació d'aquest Projecte de Llei se li presenta al Conseller de Treball l'oportunitat magnífica per valoritzar un organisme que fins avui poca utilitat ha prestat a Catalunya.

Si és un Institut contra l'Atur forçós, ¿quina cosa més lògica que la d'incorporar a aquell Institut, aquell organisme de llei que té un cos legal, com és la Borsa del Treball, i que per ésser de la Generalitat haurà d'ésser l'organisme coordinador de totes les Borses de Treball que hi hauran d'haver a Catalunya? És aquest l'aspecte del nostre vot particular, i no m'explico realment com la Comissió es resisteix a admetre'l.

Perquè jo prego que es fixin en l'article 16 d'aquest Projecte, en el qual es veu com es va d'una manera directa a aquesta superposició, a aquesta dualitat de funcions, perquè a l'Oficina Central de l'Institut se li encarreguen funcions de Cens i Estadística que lògicament ja avui hauria d'exercir i tenir llestes la Borsa del Treball de la Generalitat.

¿Per què ha d'haver-hi un organisme central nou i el que ja existeix, i no fóra millor incorporar aquest organisme que ja té vida pròpia i incloure'l com un dels rodatges bàsics fonamentals de l'Institut que ara s'està creant? Quina dificultat pot haver-hi?

És aquest l'aspecte que jo voldria que la Comissió reflexionés amb més serenitat, i comprenent, sobretot, que l'essència del nostre vot particular és, en primer lloc, economitjar, en segon terme, evitar duplicitats d'organismes destinats a les mateixes funcions, i en tercer lloc, millorar els serveis eficients que aquest Institut pot prestar a Catalunya, fent que tots els organismes locals necessaris per la Llei, estiguin controlats d'una manera directa per la mateixa Direcció de l'Institut.

El Sr. MESTRES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Mestres.

El Sr. MESTRES: L'actual Borsa del Treball de la Generalitat, i que s'haurà de modificar perquè ja no podrà tenir aquesta denominació, segons la Llei de col·locació obrera, en el seu article 5.e diu que tindran obligació d'organitzar oficines de col·locacions coordinadores, les Diputacions provincials, i en el seu cas les Regions i les Mancomunitats. Per tant, existeix ja avui i se li ha de donar aquesta funció d'Oficina coordinadora de tots els serveis de Catalunya.

El Sr. COMORERA: Sí, és clar, com un rodatge de l'Institut, que és el que ja proposem nosaltres.

El Sr. MESTRES: No; que aquí existeix la

discrepància entre l'esmena de la Minoria socialista i el que creu la Comissió. Si en virtut de la Llei la Generalitat ha de mantenir i tenir aquesta Oficina de col·locació, aquesta no pot dependre de l'Institut.

El Sr. COMORERA: Per què?

El Sr. MESTRES: Ha de dependre de la Generalitat.

El Sr. COMORERA: Em permet una pregunta? L'Institut, no dependrà de la Generalitat?

El Sr. MESTRES: Sí que dependrà de la Generalitat, però la Borsa no estarà al servei de l'Institut, com és natural; però la Borsa ha de estar directament, ha de dependre directament de la Generalitat, segons la Llei preveu; perquè han de tenir en compte la relació de la Borsa de col·locacions de la Generalitat, amb la Borsa Central de Madrid, de l'Oficina central de col·locacions de Madrid. És a dir, que no és una oficina completament independent, sense nexes, que aleshores veritablement podria quedar com un rodatge més de l'Institut, sinó que forçosament ha d'haver-hi una relació superior que nosaltres encara que no volguem haurem d'atendre, perquè és la Llei; per tant, es presenta aquí un aspecte que la Comissió ha volgut salvar.

Estem d'acord en el fons, que nosaltres tenim igualment la convicció que no hem d'anar a crear un doble servei, i, per tant, que tal com preveu la Llei ja aprovada per les Corts Constituents, s'han de fer si no estan fetes, en cada Ajuntament, les Oficines de col·locació. Ha d'existir, com ja existeix, però naturalment no sé si està modificada o si no ho està, la Borsa del Treball, que serà l'Oficina central de col·locacions de Catalunya, i aquesta ha d'estar en relació amb l'Oficina central de Madrid.

Aquest és l'esquema que té l'Estat legislatiu, i que nosaltres forçosament hem de respectar perquè està legislat per l'Estat. Ara bé, com que nosaltres volem fer-ho, així que estiguin traspassats els serveis, ja que d'altra forma hauríem de fer una duplictat de serveis, per això diem que l'Institut crearà una Oficina que no farà més que recollir les dades i les aportacions que li facin totes les Oficines de col·locacions dels Ajuntaments que li siguin facilitades. Per tant, són dos aspectes diferents, i, com és natural, la Comissió ha de mantenir el dictamen.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera, per a rectificar.

El Sr. COMORERA: Les darreres paraules del senyor Mestres no han fet més que ratificar-me en la meua primera opinió. Demostren elles que realment es va a la creació de dos serveis, de dos organismes per a la mateixa funció; perquè, segons ha dit, finalment, el senyor Mestres, si l'Oficina central ha de recabar informacions de les Borses municipals, evidentment que aquesta funció serà una regulació de la que per propi manament de la Llei ha de fer la Borsa del Treball de la Generalitat. El senyor Mestres ha volgut veure un inconvenient en el que diu l'article 5.e de la Llei de col·locacions obreres. A mi em sembla que és una actitud gens lògica, perquè l'únic lligam que pot tenir la Borsa regional, segons la qualificació de la Llei, amb la Borsa centralitzada a Madrid, no és més que pels efectes de

l'intercanvi d'estadístiques i d'obriers, si arribés el cas; però és la mateixa relació que hi haurà a Catalunya entre la Borsa de Badalona, posem per cas, i la Borsa coordinadora de la Generalitat, a fi i efecte que si en una comarca falten, per exemple, obrers especialitzats en la metallúrgia, aleshores l'Oficina central, la Borsa coordinadora podrà suplir aquella manca d'obriers metallúrgics en una localitat determinada, trametent-los de la Borsa més immediata, si en aquella hi hagues-sin obrers metallúrgics parats. No té altra significat aquesta relació de la Borsa regional amb la nacional.

El fet que la Llei digui que és la regió la que ha d'organitzar la Borsa coordinadora de la regió, no vol dir pas una prohibició en quant aquesta Borsa estigui dintre d'un organisme que gaudeixi d'una certa autonomia. Això la Llei no ho posa, i no té per què posar-ho, i al Govern de Madrid tampoc li interessa, ni pot interessar-li. I més en el nostre cas en què, per virtut de l'Estatut Exterior, nosaltres hem d'efectuar la legislació social i, per tant, vetllar pel compliment i pel manteniment de les lleis de caràcter social. Vol dir que nosaltres gaudim aquí d'una autonomia en quant a la interpretació lògica, interpretació sense *arrière pensée*, vol dir que nosaltres podrem incorporar aquesta Borsa coordinadora, creada per manament de la Llei, a un Institut d'Atur forçós organitzat per la Generalitat i que depengui de la Generalitat, perquè suposo que no és pensament de la Majoria ni del Govern concedir a l'Institut d'Atur forçós una independència. Em sembla que interpreto bé el pensament del Govern en suposar que no li vol concedir una independència.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: És clar que no; de cap manera.

El Sr. COMORERA: Aquest organisme ha de dependre de la Generalitat i ha de tenir certes característiques, les que vulgui aquest Parlament, tenint com a màxim un grau més gran o petit d'autonomia, però sense una independència absoluta, o sigui, que tant Generalitat serà l'Institut com l'actual Departament de Treball i Obres Públiques, perquè tots dependran de la Generalitat, però amb diversos matisos i característiques. I si és d'aquesta manera, legalment serà la Borsa incorporada a l'Institut o es mantindrà en relació directa amb el Departament de Treball, i ningú podrà veure en això una violació de la Llei, i ningú podrà pensar que incorporada la Borsa del Treball a l'Institut, ja es viola l'article 5.º de la Llei. Nosaltres creiem que aquest organisme que depèn directament del Departament de Treball cal que s'incorpori a l'Atur forçós, i així podrà realitzar les seves funcions amb plenitud, i així s'evitaran una duplictat de funcions i d'organismes que tendeixin al mateix fi.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El Conseller de Treball i Obres Públiques té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Senyors Diputats: Parlarem breument de la Borsa de control. Des de darrers d'any, vaig tenir el propòsit de donar compliment a la Llei

de col·locació obrera, fent que la Borsa del Treball de la Generalitat quedés reduïda a les funcions que la nova Llei li assigna, o sigui les funcions de Borsa controlada de les Borses municipals de Catalunya.

Això ja estaria realitzat; però ens hem trobat amb el cas de què calia fer el traspàs de l'aspecte local de Barcelona a l'Ajuntament, i l'Ajuntament no tenia consignació en el Pressupost en establir una Borsa del Treball. En fer els seus nous Pressupostos, l'Ajuntament ha consignat la quantitat que ha tingut a bé per aquesta Borsa del Treball municipal; i dintre d'un temps, quan aquesta Borsa del Treball municipal estigui creada, la nostra Borsa del Treball quedarà reduïda a les funcions que en realitat li escaven, o sigui a les funcions pròpies de Borsa de control de Catalunya. I nosaltres entenem, i aquest és el nostre propòsit, que tots els serveis de la Borsa de la Generalitat, de la Borsa de control de la Generalitat, han d'estar al servei de l'Institut; però no volem nosaltres que aquesta Borsa de control sigui exclusivament de l'Institut, sinó de la Generalitat.

La finalitat nostra és en absolut, fent impossible que hi hagi duplictat de funcions i també és la nostra finalitat, fer tot el possible perquè no hi hagi excés de burocràcia. Com això ha d'escaure en el Conseller de Treball que ara us parla i aquest Conseller de Treball us pot dir, us pot afirmar en aquest moment que encara no ha col·locat ni un sol individu a la Generalitat...

El Sr. COMORERA: Permeti'm; però la V. S. no és immortal.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Naturalment que no sóc immortal; però puc dir això. I com ara parlem de les intencions que hi puguin haver en la redacció del Projecte, em crec en el cas de dir que en el Projecte hi ha una rectitud absoluta d'intencions i propòsits; i hi ha el propòsit ferm, el propòsit decidit, de no col·locar més personal que aquell que sigui estrictament i absolutament necessari. Per això diem que la Borsa del Treball ha d'ésser exclusivament de la Generalitat, però el servei absolut i total de totes aquelles funcions i serveis que puguin prestar-se a l'Institut i no que l'Institut tingui una Borsa, i aleshores sigui la Generalitat la que hagi de manllevar els serveis a l'Institut.

El Sr. PRESIDENT: Es manté el vot particular? (*Assentiment, per part de la Minoria d'Unió Socialista.*)

(*En votació ordinària, és rebutjat el vot particular. Han votat a favor seu els senyors Diputats de la Minoria d'Unió Socialista. És aprovat l'article 5.º*)

(*Es dona lectura a l'article 6.º i a un vot particular presentat pels senyors Diputats de la Minoria d'Unió Socialista.*)

El Sr. PRESIDENT: El senyor Comorera té la paraula, per a defensar el vot particular.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: Abans d'entrar en el fons de la qüestió, jo voldria saber si la Comissió manté textualment el redactat de l'article 6.º, o si ha pensat ja en la possibilitat de donar-li un altre redactat al nostre judici més convenient.

(*Entra a la Cambra i seu al banc roig l'honorable senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: La Comissió manté l'article 6.º. Ara bé; com sigui que el vot particular presentat pels senyors Diputats de la Minoria socialista no té res a veure amb l'article 6.º, la Comissió creu que hi han algunes suggerències que podrien ésser recollides i no té inconvenient en estudiar les possibilitats d'un nou redactat per a veure si es pot arribar a punts de concordança, ja que la Comissió creu que amb el redactat actual en realitat no es poden admetre aquestes suggerències.

El Sr. COMORERA: Doncs així, pregaríem que passéssim ara per alt la discussió d'aquest article.

El Sr. MESTRES: Hi ha dos aspectes diferents. El primer és, que el vot particular de les VV. SS. no té res a veure amb l'article 6.º pròpiament.

El Sr. COMORERA: Per a nosaltres, sí.

El Sr. MESTRES: Per nosaltres no, perquè l'article 6.º diu: «D'acord amb el que està preceptuat en l'article anterior, la Generalitat des del moment en què es constitueix l'Institut, accepta la seva intervenció als efectes indicats, en tota nova obra que emprengui i el projecte de la qual estigui xifrat en una quantitat superior a 100,000 pessetes, sempre que circumstàncies de caràcter tècnic no ho desaconsellin, així com les obres en curs en la part, l'execució de les quals no estigui compromesa per contractes anteriors.»

I el que proposen les VV. SS. parla de l'organització de Cooperatives populars de treball i producció. Nosaltres no establim una relació immediata entre un aspecte i l'altre, i per tant mantenim l'article 6.º, creient que es poden recollir aquests aspectes en un altre article que pot ésser el 6.º bis, un article que passés a ésser l'article 7.º.

La Comissió no té inconvenient en què s'ajorni la discussió d'aquest vot particular per a fer-ne del mateix un detingut estudi.

El Sr. PRESIDENT: Aleshores, pot quedar com a proposta d'un article 6.º bis.

El Sr. TALLADA: Això anirà a la Comissió primer, no?

El Sr. PRESIDENT: Naturalment.

El Sr. COMORERA: La Minoria d'Unió Socialista de Catalunya ha presentat aquest vot particular amb plena consciència. Nosaltres ens havíem fet quelcom la il·lusió de què el Projecte d'Institut d'Atur forçós es podria transformar en una eina de caràcter revolucionari i prou viem que això és difícil, o gairebé impossible. Però mantenim la nostra posició.

L'article 6.º que nosaltres hem proposat diu el següent: «L'Institut, d'acord amb el Conseller d'Economia, estimularà l'organització de Cooperatives populars, de treball i de producció a les quals tant la Generalitat com l'Institut confiarà l'execució de les obres projectades i finançant-les amb els recursos normals del Pressupost vigent, així com amb els propis de l'Institut.»

Això vol dir que nosaltres teníem una concep-

ció integralment cooperativista en aquesta matèria i volíem afirmar el principi de què no s'aplicarien de nou els padrons vells, o sigui que no existiria relació entre l'Institut i la mateixa Generalitat, amb els contractistes i homes tradicionals que han fet sempre les obres. Que en crear un organisme nou no hi hagués cap vici d'origen, sinó que, al contrari, en crear aquesta força nova també se li donés una vida nova com és l'organització cooperativista. Li donem en aquest aspecte una importància cabdal, per raons que els senyors Diputats comprendran fàcilment. Dintre el moviment cooperativista, el més fàcil és el consum i el més difícil és el que fa referència a treball i producció. És difícil d'organitzar la producció dintre del cooperativisme, perquè els obrers que integren aquest moviment estan mancats de l'element primer que és el capital i del segon que és el mercat de consum. Per això veiem nosaltres que quan s'organitzen cooperatives de producció lluiten amb grans dificultats i si no hi ha en els seus iniciadors una gran dosi d'abnegació i fins i tot d'heroisme fracassen als pocs mesos de la seva iniciació, i fracassen primer perquè no tenen capital suficient per a les matèries i salaris, i després perquè no estan en condicions tècniques i econòmiques per a competir amb les empreses similars de tipus capitalista. Aquesta falla, que priva el moviment cooperatiu al seu normal desenrotllament, voldríem salvar-la mitjançant aquesta nova organització, perquè llavors la primera dificultat que és el capital inicial queda salvada i la segona queda també salvada, la del mercat.

Jo desitjaria que per iniciativa de la pròpia Generalitat les Cooperatives de treball i producció poguessin organitzar-se tenint el capital inicial i el mercat propi i així no es veuri en portades des del seu naixement a la lluita amb empreses capitalistes similars que es troben en condicions per a vèncer-les.

Per tant, aquest vot particular té una relació directa amb l'article 6.º. Perquè s'accepta aquest principi en tota la seva puresa o no s'accepta. Si s'accepta, no es pot parlar de l'article 6.º, i si no s'accepta, ja està bé tal com està. Nosaltres mantenim el nostre vot particular i desitjariem que la Comissió veiés la manera de recollir-lo i aplicar-lo dintre del Projecte general. Si no ho fa així, la Comissió — i més havent-hi homes de capacitat cooperativista com hi ha — s'haurà mancat a un moment propici per a començar a Catalunya una tasca realment revolucionària des del terreny econòmic. Si la Generalitat no vol entrar per aquesta via, evidentment que el moviment cooperativista seguirà la seva marxa actual, si bé dificultada, perquè no hi haurà cap organisme de caràcter públic que es preocupi de les dificultats que hi han; però si la Generalitat no fa aquesta obra, mancarà a un deure fonamental, perquè ella no és filla del privilegi, sinó de la revolució, i la seva base no són pas els privilegiats, sinó precisament els homes de treball que han vist arribada una hora propícia per a portar-los a llurs totals reivindicacions de classe, que no són pas polítiques, sinó que van al terreny econòmic i tècnic.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: Senyors Diputats: Ja he

dit abans en la meua interior intervenció que nosaltres no tenim inconvenient en cercar un redactat que permeti ajuntar els punts d'albir que presenten la Minoria socialista i la Majoria. Però hi ha una discrepància, i consisteix en què tal com està redactat el vot particular té un sentit exclusivista. Si es tractés d'una Llei de cooperatives, que suposo que ha de venir, o d'altres que no són del cas esmentar, no hi hauria cap inconvenient, però es tracta d'un Institut creat per a combatre l'atur forçós, i si vol complir la seva finalitat i estendre el seu camp d'irradiació, es trobarà amb la necessitat absoluta que les aportacions que tingui, bé de la Generalitat, o determinades per les taxes, arbitris o contribucions, haurà de utilitzar-les de la millor manera possible. Sap el senyor Comorera, i n'estic convençut jo, que les Cooperatives — de les quals jo en sóc un col·laborador i, per tant, puc parlar d'aquest cas sense ésser dubtós — tenen en els seus inicis una dificultat, i aquesta rau en què de vegades alguna cooperativa li manca el sentit cooperatiu, encara que això sembli una *perogrullada*, i naturalment, resulten d'això unes despeses grans i això faria restringir l'acció que podria tenir l'Institut de l'Atur forçós, ja que aquest podrà desenrotllar-se millor que amb aquelles bases econòmiques que de l'altra manera se li voldria donar.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. MESTRES: ¿Però vol dir això, que nosaltres, per aquest sol sentit, hem de fer impossible que es puguin formar Cooperatives populars de treball i que no se'ls doni tot l'ajut perquè puguin fer o contribuir en aquesta obra que pot fer l'Institut de l'Atur forçós? No, de cap manera. Però ja he dit que la Comissió estudiés un punt coincident que faci possible arribar a una concordança.

Encara hi ha més. En l'atur forçós ens podríem trobar en què hi haguessin obrers en atur forçós que no estessin en aquestes Cooperatives, i el Projecte ha de trobar la solució per aquest cas, per tal de no diferenciar els que estiguin i els que no estiguin a les Cooperatives, i és per això que no volem exclusivismes, sense deixar de reconèixer en aquestes Cooperatives una finalitat social, que recolzarem.

Demano, per tant, al senyor Comorera, que aquest vot particular passi a estudi de la Comissió per tal de crear un redactat que permeti harmonitzar aquests dos criteris.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: El senyor Mestres ha fet dos arguments cabdals en la seva intervenció contra el nostre vot particular. El primer, és que la Cooperativa de producció encareix el cost de la mateixa producció, i el segon, és que si l'Institut es veiés obligat a organitzar, d'una manera sistemàtica, les Cooperatives de producció, podria succeir que els parats no es beneficiessin de les activitats i dels treballs del mateix Institut. Els dos arguments no responen pas a la veritat del nostre vot particular, ja que no es pot demostrar que una Cooperativa de producció hagi de produir forçosament a un cost més elevat que una empresa capitalista, tota vegada que en les Cooperatives de producció passarà el mateix que en les empreses capitalistes, o sigui que uns produiran més barat que els altres, segons sigui la direcció tècnica i altres condicions que fan que totes

les empreses no produeixin al mateix cost. En això hi influeix la capacitat tècnica, l'organització millor i el bon funcionament econòmic. De manera que, el principi o l'afirmació perillosa que ha fet el senyor Mestres relacionant les Cooperatives de producció amb un augment de cost de la producció, no és acceptable. Jo, personalment, he viscut força les Cooperatives de producció que hi ha a Catalunya, i jo puc assegurar al senyor Mestres que aquí, a Catalunya, malgrat de les dificultats que jo abans deia, dificultats de formació de capital, dificultats per a regular el salari en el començament i dificultats del mercat, malgrat de tot això, a Catalunya han reeixit les Cooperatives de producció, que avui fan la competència, extremadament activa, a les més importants empreses capitalistes del món. I citaré, per a demostrar això que dic, les Cooperatives del vidre. A Catalunya n'hi ha quatre almenys que jo sé que s'han consolidat, dues a Barcelona, una a Cornellà i altra a Mataró. Són quatre Cooperatives de producció de vidre que en conjunt tenen un gir anual que passa de 5 milions de pessetes; són Cooperatives que han resistit i resisteixen una ofensiva deslleial del trust capitalista de la fabricació del vidre, que estan en condicions, actualment, d'aguantar la rebaixa ruïnosa dels preus de les mercaderies, perquè tenen una convicció, perquè en els homes que treballen, a milers, en aquestes Cooperatives hi ha un sentit de solidaritat, de disciplina espontània i d'abnegació, perquè la direcció tècnica d'aquestes Cooperatives no té res a envejar a la direcció tècnica de les empreses capitalistes similars i perquè, gràcies a aquest esforç inicial que és molt heroic, han pogut conquerir el nostre mercat, conquerir-lo en qualitat i en preu. Vull dir, doncs, que no és pas fatal que les Cooperatives de producció en instaurar-se hagin de produir més car que una empresa capitalista; molt menys, jo diré al senyor Mestres, si vinculem l'activitat de les Cooperatives o d'una empresa capitalista amb l'Estat o amb un organisme d'Estat. Aleshores ha de succeir al revés, perquè l'Estat, senyors Diputats, no és pas un client vulgar — ho sabem tots massa —. Sabem que l'Estat és un client que paga caríssims serveis que els particulars paguen més barats, sabem que l'Estat, per raons que ara no cal pas escatir, paga, de vegades, doble i triple i cinc vegades el cost d'una cosa pel fet d'ésser l'Estat i pel fet dels seus vicis interiors. Aquesta circumstància d'aquesta barator en el cost no pot presentar-se com a argument tractant-se d'un organisme estatal que per la tradició i pels seus vicis d'organització i d'origen paga sempre molt car, molt més que qualsevol individu. Jo estic ben segur que, al revés del que afirmava el senyor Mestres, l'Institut de l'Atur forçós si iniciés d'una manera vigorosa sabent ben bé on vol anar aquesta acció cooperativista integral, estaria en condicions, des del començament, de fer molta més feina que la que podria fer encomanant feina a homes i empreses capitalistes, perquè les empreses capitalistes, encara que es facin subhastes i concursos, totes elles tindran una igualtat en un preu mínim que sempre serà molt més car que en la vida privada de capitalistes i gent que serveix amb els seus propis serveis. Nego, doncs, eficàcia i valor a l'argument que ha fet el senyor Mestres, i ho qualifico a la vegada de perillós i injust en quant afirmava que una Cooperativa de producció havia d'encarir (*El senyor Mestres fa signes nega-*

tius.) el servei i, per tant, reduiria les possibilitats constructives de l'Institut d'Atur forçós.

I el segon argument no és pas més sòlid que el primer. Deia el senyor Mestres que si s'entrava al fons en aquesta organització cooperativista, podria donar-se el cas que els parats als quals es vol servir no en sortissin beneficiats. No li veig la lògica a aquests arguments, perquè als parats actuals se'ls pot beneficiar d'una manera directa o d'una manera indirecta. Se'ls beneficiarà d'una manera directa, si l'Institut agafa una dotzena de parats i els dona feina, però se'ls beneficiarà també d'una manera indirecta, i pel cas seria igual el resultat, si l'Institut treu dotze professionals d'una fàbrica on estan treballant, deixa allí dotze vacants i l'empresa d'aquesta fàbrica es veu obligada a anar a l'organisme de treball a cercar dotze homes per a substituir aquells que li han pres. Aquesta és la situació de les Cooperatives. Suposem que l'Institut organitza Cooperatives de producció i de treball. En principi, els obrers més ben imposats per a organitzar una Cooperativa en marxa possible d'èxit, seran els que estan treballant actualment. Això és evident. (*El senyor Mestres fa signes negatius.*) Sí, sí; és evident, perquè es necessiten homes que tinguin la seva moral íntegra. Un home que estigui xafat per la fatalitat de la manca de feina, un home desmoralitzat per l'espectacle interior d'ell mateix i per l'espectacle que el rodeja a casa seva, evidentment no està pas en condicions ètiques ni psicològiques per a acceptar la disciplina espontània, que és la base i el mitjà d'una Cooperativa de producció. És evident, doncs, que els homes iniciadors del moviment cooperatiu sota el patronatge d'aquest Institut, haurien d'ésser en principi els homes que ja treballen i que, per tant, ja tenen o mantenen una moral íntegra, moral en el sentit interior, no en el sentit que jo ara dic. Però, ¿és que això podria significar la ruïna dels parats? Absolutament, no, això, el que significa i el que produiria, és un desplaçament, res més que un desplaçament. Homes que l'Institut treurà d'empreses capitalistes en plena producció actualment per a portar-los a les seves organitzacions cooperativistes de producció, seran reemplaçats per homes que estan avui vagant en el mercat de treball; és a dir, que l'únic fenomen que es produirà serà el d'un desplaçament d'homes que treballen en una casa capitalista passant a una empresa de caràcter cooperativista i homes que no treballen anant a substituir als primers a les empreses capitalistes. Vull dir que ni en aquest cas en podria sorgir cap perjudici pels parats, perquè l'única política que fa voréix els parats és creant feina, creant feina en les millors condicions possibles, condicions econòmiques, condicions ètiques i condicions tècniques, i les millors condicions possibles les trobarem sempre nosaltres, si tenim una visió clara de la nostra actuació, la trobarem sempre en el camp i en el moviment cooperatiu, no pas en el camp i en el moviment capitalista. Els dos arguments cabdals del senyor Mestres no ens han convençut gens ni mica. En resum, nosaltres mantenim el nostre vot particular; votarem en contra d'aquest article 6.º per entendre que si s'acceptava aquest article 6.º ja es prejudicava la qüestió cabdal, fona-

mental, que nosaltres plantegem amb aquest vot particular a l'article 6.º; i el mantenim, no pas per un esperit de competència, sinó perquè creiem, i ho repeteixo, que és una oportunitat magnífica per a iniciar des de la Generalitat una política autènticament revolucionària en el terreny econòmic. He dit.

El Sr. MESTRES: Demano la paraula.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Mestres.

El Sr. MESTRES: Senyors Diputats: He dit al senyor Comorera que una Cooperativa de producció donaria sempre un mal rendiment quan hi manqués en els seus components el sentit cooperativista. Això és el que he dit, i això és el que mantinc, no tot el restant que ha dit el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: El restant no té importància.

El Sr. MESTRES: En té, perquè ens trobem en el cas que la Generalitat hauria de crear Cooperatives, i no crec pas en l'eficàcia que les entitats oficials creïn Cooperatives si manca l'esperit cooperativista; el que jo sí que crec és que la Generalitat ha de tenir interès en protegir i estimular les Cooperatives que es creïn, fent, si es vol, que tinguin una supremacia sobre les altres institucions cooperativistes. Amb això estem d'acord, i per això he dit abans, i no hauríem arribat a aquesta discussió, que passés l'article a la Comissió per tal que estudiï la forma de redactar un nou articulat.

El Sr. COMORERA: El 6.º inclusiu? Llavors no hi ha discussió.

El Sr. MESTRES: El 6.º s'ha d'acceptar. El mantenim, perquè no podem inspirar-nos en un sentit exclusivista. Si nosaltres fóssim un país densament cooperativista que sapiguéssim que en començar els treballs de l'Institut trobarem elements cooperativistes adequats, perquè l'endemà, en millors condicions que avui, senyor Comorera, que són més deficients que les de la indústria privada, poguessin realitzar els treballs d'aquest Institut, no hi tindria cap inconvenient, però jo, que sóc cooperativista convençut, conec els defectes que tenim i sé el calvari que hem hagut de passar per la manca d'aquest ambient cooperativista; estic convençut que fer una cosa per força, fer-la sortir per un recolzament oficial, no és més que matar el sentiment cooperativista. Ara, que totes les institucions, cooperativistes que existeixin o es puguin crear, no anant a cercar aquests homes que surten sols, donar-los totes les facilitats, més de les que pugui suposar, dir-los que hauran de prendre part en concursos, fixant un 10, un 20 per 100 inclusiu, hi estic conforme, i això ha d'ésser en part la norma de la Generalitat. Però anar nosaltres a crear, a fer sortir del no res aquestes Cooperatives, a donar-los l'exclusiva dels treballs de l'Institut, això és el que no podem admetre la majoria de la Comissió; sobre els altres extrems ens podríem posar d'acord, però l'exclusivitat no la podem admetre.

El Sr. PRESIDENT: Mantenem el vot particular? La Comissió proposa tornar-lo a estudiar. ¿Voleu que es voti el vot particular o que passi a estudi de la Comissió?

El Sr. COMORERA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA : Com que el senyor Mestres ja ha acceptat una afegidura a l'article 6.^è, nosaltres podem sotmetre el vot particular a l'article 6.^è a votació sense perdre tota la batalla. Nosaltres n'hem fet una qüestió de principi, mantenim tot el que hem sostingut fins ara, que és aquesta una oportunitat magnífica perquè la Generalitat respongui als seus orígens revolucionaris en el terreny econòmic. Ho volem d'aquesta manera categòrica i imperativa, no condicional, que voldríem que fos des de dalt que es comencés a estimular una branca del moviment cooperativista que, sense aquest estímul, no podrà créixer, perquè totes les dificultats que ens assenyalava el senyor Mestres seran molt certes en la cooperació de consum, però en les cooperacions de producció i treball les condicions són completament distintes, perquè a les Cooperatives de producció i de treball l'obstacle primer no és la manca d'esperit cooperativista ni la manca de voluntat, sinó que és la manca de capital inicial. Si des d'un organisme superior aquesta manca de capital es salva, i també l'altra de les dificultats del mercat lliure en competència amb les empreses capitalistes, és a dir, també es resol des de la Generalitat, llavors sense cap mena d'acció artificial, sense córrer risc de cap naturalesa podrem des de la Generalitat incrementar d'una manera extraordinària, no la cooperació de consum, sinó la cooperació de producció i de treball, que sense aquesta condició prèvia no podrà desenrotllar-se i estendre's per tot Catalunya. Per això mantenim el nostre vot.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES : La Comissió manté l'article 6.^è tal com està redactat, però no rebutja en la seva totalitat el vot particular a l'article 6.^è, que passarà al seu cas a 7.^è, naturalment, amb les modificacions que hi pugui introduir la Comissió després d'estudiar aquest vot particular, perquè nosaltres semblaria ara que no tenim sentit cooperativista i semblaria...

El Sr. COMORERA : No he fet aquesta acusació.

El Sr. MESTRES : No he dit que el senyor Comorera ho hagués dit, he dit que semblaria que no tenim sentit cooperativista, i em sembla que per això no us podeu donar per molestat.

El Sr. COMORERA : És que no vull que us ho penseu, perquè ja us conec.

El Sr. MESTRES : Jo he dit que semblaria que no tenim sentit cooperatiu i que volem combatre les Cooperatives, i aquí no es tracta de combatre les Cooperatives ni les altres institucions de què he parlat. Per tant, la Comissió, que en el seu si compta amb bastants dels seus membres que creuen interessant que es puguin formar aquestes Cooperatives de treball espontàniament, que creu interessant que vingui aquesta evolució normal a què ens portarà, en tinc la convicció, cooperativista com sóc, la societat el dia de demà. Naturalment, tenint en projecte en llegir el vot particular de la Minoria socialista adoptar part d'a-

quest vot particular sense fer-ho en sentit exclusivista, nosaltres no voldríem que es votés contra aquest vot particular, sinó que voldríem que la Minoria socialista acceptés que passés a la Comissió per a estudiar un nou redactat, tot reservant-se la llibertat d'acció, perquè si no respon a la seva manera de sentit pot mantenir el seu vot particular i fer-lo votar.

El Sr. PRESIDENT : Passa el vot particular a la Comissió? (*Mostres d'assentiment en la Minoria socialista.*) S'aprova l'article 6.^è amb els vots en contra de la Minoria d'Unió Socialista. Article 7.^è Hi ha un vot particular. (*Un senyor Secretari el llegeix.*) Té la paraula el senyor Fronjosa.

El Sr. FRONJOSA : Aquest vot particular nostre, en el si de la Comissió ha estat acceptat i mitjançant una lleugera rectificació, que nosaltres no tenim cap mena d'inconvenient en què hi sigui donada, que diu així : «L'Institut intervindrà en tots aquells casos que es pugui produir augment d'obrers en atur forçós i proposar a les autoritats i organismes competents l'adopció de mesures al seu abast encaminat a evitar-ho».

El Sr. MESTRES : «Podrà intervenir», no «intervindrà».

El Sr. PRESIDENT : ¿S'aprova aquest vot particular a l'article 7.^è, que per haver passat a ésser l'article 7.^è l'apartat c de l'article 4.^è, passaria a ésser l'article 7.^è? (*Mostres d'assentiment.*) Resta aprovat.

(*La redacció d'aquest article és la següent:*)

«L'Institut podrà intervenir en tots aquells casos que puguin produir augment d'obrers en atur forçós i proposar a les autoritats o organismes competents l'adopció de totes les mesures al seu abast encaminades a evitar-ho.»

El Sr. PRESIDENT : Article 8.^è. Hi ha un vot particular.

El Sr. MESTRES : Està acceptat per la Comissió.

(*S'aprova l'article 8.^è que, amb l'acceptació del vot particular de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya, queda redactat com segueix:*)

«Article 8.^è L'Institut, mitjançant convenis amb les Corporacions públiques o altres entitats, podrà avençar les quantitats necessàries, previ acord del Consell de la Generalitat, per anar a la construcció de les obres projectades dintre la proporció que la justa distribució dels seus cabals permeti, en les condicions que es fixin i amb les degudes garanties; així com també per a facilitar l'execució d'aquelles obres que a conseqüència de disposicions legals o acord ferm puguin rebre l'ajut financer de l'Estat o altres Corporacions.»

El Sr. PRESIDENT : Article 9.^è. No hi ha cap vot particular. S'aprova? (*Assentiment.*) Resta aprovat. Hi ha dos vots particulars de la Minoria de Lliga Catalana; el senyor Secretari es servirà donar-ne lectura. (*Es lleigeixen.*)

El Sr. MESTRES : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES : Recollint un vot particular que havia presentat la Minoria d'Unió Socialista a l'article 4.^è, i després també part del vot particular, que es complementen l'un amb l'altre, presentat per

la Lliga Catalana, amb el número d'article 9.º bis, hem redactat un nou article, que diu el següent:

«Article 9.º bis. En totes les obres a què cooperi, en qualsevol forma, l'Institut, deurà exigir-se el compliment de la vigent legislació del treball, i que tots els elements necessaris, materials, utilitatge, productes manufacturats, etc., siguin construïts, i, si no és possible, sempre necessàriament adquirits a les empreses industrials o comercials del país.»

El Sr. TALLADA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tallada.

El Sr. TALLADA: Aquest vot particular de la Minoria de Lliga Catalana havia merescut la simpatia des del primer moment de la majoria de la Comissió del Treball; solament hi feia una objecció, que ja que es tractava del compliment de llei, que no era precis que figurés en aquest Projecte sobre l'Atur forçós. Posteriorment ha modificat el seu criteri donant encara una major amplitud a les nostres aspiracions, i és en aquest sentit que nosaltres retirem per tant el vot particular per a acceptar la redacció que ha donat la majoria de la Comissió en la seva reunió d'aquesta tarda.

El Sr. PRESIDENT: Així, aquest article pot figurar com el 9.º bis, provisionalment, per tal de coordinar després el Projecte.

¿S'aprova l'article 9.º bis, tal com l'ha llegit el President de la Comissió, senyor Mestres? (Assentiment.) Resta aprovat.

(Es dona lectura a un vot particular presentat per la Minoria d'Unió Socialista a l'article 10 del dictamen.)

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Fronjosà té la paraula.

El Sr. FRONJOSA: Senyors Diputats: Aquest és l'article que nosaltres creiem que caracteritza aquest to que repugna tant a la consciència del proletariat, que li dona aquest to paternalista que precisament farà que aquells elements que s'haurien de sentir entusiasmats i interessats perquè rutllés d'una manera normal i que tingués una veritable eficàcia, farà que des del primer moment en què es fixin en la manera que està integrat i en qui i a qui es confia la solució de l'afer, i vegin de seguida un d'aquells organismes de caràcter religiós per ajuda de les classes necessitades. Si nosaltres ens fixem en quins són els elements que integren el ple d'aquest Institut, veurem que els treballadors hi són només representats com en aquella festa que s'organitza en el drama d'en Russinyol *El místic*, festa que es fa per als obrers, però a la qual els obrers no hi assisteixen. I aquest ple de l'Institut ve a ésser una cosa semblant.

Ens trobem amb què segons el dictamen de la manera que ve de la Comissió, aquest ple estarà representat, ultra del President, que avui és el senyor Casals, persona que té idees en aquestes qüestions acceptables, i un Vice-president que no sabem — perquè encara no el coneixem — les idees que tindrà en aquestes qüestions; després diu que hi hauran quatre representants patronals, quatre representants obrers, quatre representants dels organismes o entitats de caràcter econòmic o social que vindran a ésser, per exemple, un re-

presentant del Foment del Treball Nacional, un altre de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, etc., senyors que potser no seran patronals però que seran encara una cosa pitjor. Després diu que hi hauran quatre persones expertes i especialitzades, que generalment aquests experts i aquests especialitzats que no tenen un aspecte massa classista sota el punt de vista proletari d'aquestes qüestions. I després diu que l'Institut, per si encara no n'hi hagués prou amb dotze representants contra quatre treballadors, encara podrà concedir l'Institut representació en el seu ple a aquelles Corporacions polítiques, entitats, organismes autònoms que prestin cooperació a la seva obra, quan la importància d'aquestes cooperacions així ho exigeixin; és a dir, que si encara vingués tota aquesta colla d'entitats per exemple de més o menys importància política, de més o menys importància econòmica i de més o menys importància social, o algun senyor que se sentís ferit davant de l'espectacle de la gent que no menja i digués vaig a donar 100 pessetes, aquest senyor tindria dret a formar part també d'aquest ple. I jo no sé primer de tot que mai ningú hagi confiat l'arranjament de les desgràcies als autors de les mateixes; jo no sé si són precisament els representants del règim capitalista, del més ranci i del més autèntic règim capitalista, que aquí queden consignats com uns dels senyors que estan en majoria, els que poden arranjat aquestes coses. No m'explico jo com s'hagi pogut pensar que en aquests senyors autors precisament de la desgràcia a la qual nosaltres anem a posar remei, que siguin ells precisament els que vinguin a posar-lo; perquè si aquests senyors estan gemegant dia darrera dia, i dient que no troben solució, que no hi ha solució, que no és possible que hi hagi solució a aquestes qüestions i es desfan en disquisicions perquè no els hi convé d'una banda enfrontar-se amb les veritables solucions i, per altra banda, perquè dintre del seu convencionalisme no les poden veure, no comprenc que siguin aquests senyors que ens hagin de venir a dir res i ens hagin de venir a ajudar a donar solució al problema que estem aquí debatent.

Per tant, em penso que aquesta és una posició prou lògica i prou racional per part nostra. Confiar a la burgesia que resolgui els seus propis mals, que resolgui una qüestió en la qual ella és responsable de què hagi arribat al lloc i al punt a què ha arribat, em sembla que és potser confiar massa i creure massa en la possibilitat miraculosa del règim capitalista.

Perquè, per altra banda, aquí es confia també en els elements tècnics. Dels elements tècnics que jo per raó professional, encara que sóc un tècnic molt modest, sé precisament la psicologia i l'esperit del 99 per 100 dels tècnics de casa nostra i quasi m'atreveria a dir dels tècnics de tot el món. Per tant, jo voldria que se m'expliqués quins són aquests tècnics en aquestes qüestions, perquè no veig clar encara qui sigui el tècnic que pugui dir les solucions que s'han de donar d'una manera exacta i precisa a aquest afer que estem discutint; perquè em deia un company de la Comissió precisament que aquests tècnics actuarien en un pla d'imparcialitat, que els tècnics són precisament uns senyors imparcials i que, per tant, no s'hi

valia a dir que eren tres per quatre dotze, sinó que eren dos per quatre vuit, quatre obrers i quatre tècnics que es decantarien sempre a la banda dels obrers. No, els tècnics, precisament en aquest moment són el darrer puntal que queda a la societat capitalista, i és precisament l'arma que procura mantenir la classe capitalista per a continuar amb les seves prerrogatives i amb els seus privilegis. Així és que jo no crec que els tècnics puguin mai en aquestes qüestions, alguna vegada potser sí, però amb molta més freqüència es decantaran per la banda de la tesi dels patrons que no pas per la tesi dels obrers. És clar que d'obersers se'n trobaran que vulguin integrar aquest Ple; hi ha, per exemple, els Lluïsos de Gràcia, entitat obrera; hi ha, per exemple, una sèrie d'entitats obreres, és a dir, un obrer endreçadet sempre el trobareu perquè pugui fer goig; però no es tracta d'això.

Tingueu en compte que si nosaltres en aquest moment estem vivint un moment tombant, podríem dir-ne, de les orientacions del proletariat d'aquí, si aconseguíssim precisament en aquest moment interessar una quantitat importantíssima de treballadors enquadrats en organismes sindicals, interessar-los en què fessin una altra vida i una altra actuació que no han vingut portant fins ara, és molt possible que guanyaríem molt en la qüestió que ens proposem resoldre. Però si aquests elements, de bones a primeres, en llegir l'estructuració del Ple veuen ja que, d'una manera parcial i tendenciosa, es dona una majoria a les entitats patronals i després es possibilita l'entrada en aquest Ple a qualsevol «señor Robles» que surti, per poder també intervenir en qüestions en les quals no hi ha de fer res, com a individu solament, els obrers, en lloc d'entusiasmar-se per l'obra social que faci la Generalitat, veuran que és un mena d'aquestes institucions de caràcter religiós-social que la burgesia precisament crea per desviar el proletariat de la seva veritable acció emancipadora, i nosaltres el que hauríem de procurar és que qualsevol cosa que nosaltres féssim en aquest terreny, interessés tot seguit, no a la totalitat dels treballadors, que això és molt difícil per l'aiguabarreig de passions que hi ha avui a Catalunya en matèria treballista, però almenys a aquella gent que comença a veure clar que és precis que es canviïn procediments i que es canviïn mètodes de lluita, i no és aquest article precisament de la manera com ve redactat, un vehicle acceptable perquè puguin anar-hi els treballadors que proposen rectificar, en part, llur conducta.

Jo no sé, per altra part, per quin motiu, senyors de la Comissió, no es pot acceptar la nostra proposició, perquè sembla que si nosaltres ens proposem seriosament anar a arranjant aquesta qüestió, no sé per quin motiu refuseu la presència en aquest Ple, de representants de cada una de les branques industrials. Perquè els problemes de tot ordre, en l'ordre tècnic, en l'ordre pràctic, ens els diran més certs i més verídics els elements afectats, que no pas uns quants senyors que, torno a repetir-ho, alguns d'ells són els responsables de la situació que nosaltres volem guarir, i que aquests quatre treballadors, quan es tracti de qüestions que afectin la indústria tèxtil, si no hi ha cap obrer teixidor, no podran dir en l'ordre professional quines són aquelles qüestions que es podrien enfocar amb més garanties d'èxit. És a dir, aquest article em fa tot l'efecte de certes or-

ganitzacions de caràcter treballista, que en el Sindicat del ram del vestir, per exemple, el presidia un fonedor de ferro, i el Sindicat de Transports, per exemple, el presidia un metallúrgic. Fa aquesta mica d'efecte, que, precisament, trobaran qüestions — que forçosament les hauran de tractar —, de caràcter professional, senyors que moltes vegades es trobaran completament desconexedors de la qüestió que tractin. Ara, si es confia amb aquests tècnics d'aquí! Però jo voldria abans que se'm digués, aquests tècnics de quina classe són: si tècnics en assumptes d'atur forçós, o bé tècnics de caràcter professional.

Es aquest, doncs, el mòbil, més té o més mal explicat, el que a nosaltres ens ha portat a presentar aquest vot particular, perquè el creiem més lògic i racional que l'article tal com ve redactat per la Comissió. Res més.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Treball.

El Sr. CONSELLER de Treball: Senyors Diputats: El vot particular que presenta la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya estava, efectivament, en el meu primer Projecte de Llei contra l'Atur forçós, però com ja ho vaig indicar ahir, aquell primer Projecte meu fou objecte d'estudi dintre del Govern, i allí, com és natural, cada Conseller va exposar el seu punt de mira i els inconvenients o les conveniències que veia cada un en el contingut del mateix. I ens trobarem, i realment feia molt pes, amb el fet que en crear l'Institut en aquesta forma, resultava que a més dels gremis que aquí s'assenyalaven, n'anaven resultant molts més que encara no estan especificats dintre del mateix, resultava que de fet anàvem a constituir un veritable Parlament, i per això vàrem decidir que l'Institut es constituís en la forma que detallem al Projecte actual, sense perjudici que, com que s'ha de fer un Reglament interior, en aquest Reglament interior pugui acordar l'Institut fer aquells nomenaments de Comissions en els diferents aspectes del treball, perquè puguin aquestes fer les informacions que creguin pertinents en cada aspecte del treball. Per això vàrem decidir que es creés en la forma que el proposem, en la forma que el proposem, que es compon: del Conseller de Treball, com a President; i que l'amic Fronjosà m'ha fet l'honor de considerar-me ja home d'unes idees força acceptables, acceptables, o una mica acceptables, no recordo ben bé el mot. M'ha dit que el Vice-president no sabia si les seves idees serien tan acceptables. Jo he de dir a l'amic Fronjosà que no sé qui serà el Vice-president, en aquest moment, però que tingui la seguretat que les seves idees, en l'ordre social, seran, almenys, per l'amic Fronjosà, tan acceptables com les meves, de manera que ja tenim quelcom guanyat en aquest sentit.

Hi ha després la representació patronal i la representació obrera. L'amic Fronjosà quan parla de la representació patronal i de la representació obrera, quan parla del Projecte nostre, o sigui del que consta en el Projecte presentat, parla en una forma respecte als patrons, i en una altra forma respecte als obrers. Però després, en el nostre Projecte s'hi posa que també es consti-

tuirà per patrons i obrers, i jo he de dir que les mateixes condicions, des del moment que admetem el principi que hi hagin patrons i obrers, jo crec que seran de la mateixa qualitat els patrons que figuren, tal com es diu en un Projecte, com els que s'han assenyalat en l'altre Projecte; tots seran patrons els uns i obrers els altres.

En quant als tècnics, indubtablement haurem de procurar buscar tècnics que més o menys puguin conèixer i puguin aportar alguna orientació i alguna idea a aquest respecte; i indubtablement que aquests tècnics seran gent de reconeguda solvència en el mateix sentit; de manera que creiem que en aquest aspecte nosaltres hem de mantenir el Projecte tal com ve redactat, per entendre i convèncer millor els treballs que pugui fer la Comissió. I ho fem així, perquè ultra del ple que en aquí figura, en un altre article consta encara al Comitè Executiu ens deixarà més limitats, a l'objecte de què puguin fer-se les aportacions necessàries per cadascú i a l'objecte de què després al reglament interior, puguin haver-hi més persones capacitades que portin els seus esforços i les seves idees perquè després, condensades i acordades aquestes idees, siguin un Comitè més reduït el que les porti a realització.

En defensar l'article 10, el senyor Fronjosà, per altra banda, resulta que també ha parlat de l'article 11 i amb relació a ell ha dit que s'ha d'evitar que un ciutadà qualsevol, pel fet de fer una modesta aportació, pugui tenir dret a formar part de l'Institut. Jo li diré que això no és possible, perquè en l'article 11 es diu que: «L'Institut podrà concedir representació en el seu Ple a aquelles corporacions públiques o entitats o organismes autònoms que portin cooperació a la seva obra, quan la importància d'aquesta cooperació així ho mereixi.» Indubtablement, que si un senyor ha aportat 100 pessetes o 1.000 pessetes o 5.000 pessetes no tindria dret, al meu entendre, a una representació dintre l'Institut.

El Sr. FRONJOSÀ: Hi han precedents a la Generalitat, actualment.

El Sr. COMORERA: I pitjors encara!

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: No en l'Institut.

El Sr. FRONJOSÀ: En l'Institut no, perquè encara no s'ha creat. Però en el dia de demà podria sortir un senyor aficionat a filàntrop. Ja hem dit que hi ha precedents a la Generalitat.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Nosaltres, en tant no tinguem motius per creure el contrari, hem de creure en l'honradesa de les persones. Hem de fiar en l'honradesa de les persones mentre no se'ns mostri el contrari. I si anem a començar nosaltres a suposar que a Catalunya no hi ha persones honrades i decentes si no pensem com nosaltres, aleshores fóra impossible que governéssim ni que caminéssim.

El Sr. FRONJOSÀ: Ja ho demostraré després.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Hem de creure que les persones, mentre no ens demostrin el contrari, són dignes del nostre respecte i així és com hem d'enfocar les coses.

El Sr. FRONJOSÀ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Fronjosà té la paraula, per a rectificar.

El Sr. FRONJOSÀ: Precisament he dit que hi

havia un precedent a la Generalitat i encara existeix. És el precedent d'un senyor que en un moment de bon humor es va sentir eternit davant de la no existència de cases pels pobres treballadors i un bon dia es va llevar de matí i va pensar amb altre amic que podia instituir un Patronat de la Casa Obrera, o un Comissariat de la Casa Obrera, i allí ens hem trobat que a part d'unes quantes persones que per derivació poguessin representar quelcom, hi havia un senyor, el senyor Baró, que si l'amic Casals no em diu a qui representa i el que representa, jo creuré que tan sols deu representar la seva respectable fàbrica. I si els entusiasmes d'aquest senyor en el Comissariat de la Casa Obrera s'haguessin traduït en un aspecte econòmic...

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Crec que és de mal gust atacar a persones quan no es poden defensar.

El Sr. FRONJOSÀ: És veritat el que dic.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Però no és seriós.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: Si la V. S. també ho és.

El Sr. FRONJOSÀ: Ja en parlarem un altre dia.

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: El Comissariat de la Casa Obrera pot ésser discutit aquí, i, per tant, el responsable que podrà contestar és el senyor Conseller de Treball i Obres Públiques. De totes maneres, jo prego al senyor Fronjosà que es ceneixi al tema de la discussió i amb els termes parlamentaris amb què fins ara s'ha produït, pot continuar en l'ús de la paraula.

El Sr. FRONJOSÀ: Així, doncs, m'he produït parlamentàriament?

El Sr. PRESIDENT: Sí, però la V. S. deu cenyir-se al tema de discussió.

El Sr. FRONJOSÀ: Crec que estic dintre del tema, senyor President.

Jo he dit que hi havien precedents de què hi havia en un organisme de la Generalitat, senyors enganxats que no sabem perquè hi estan. I com que amb la forma amb què està redactat aquest article pot ocórrer que altres s'enganxin també d'aquesta manera, per això nosaltres hem aportat aquest precedent i hem fet aquestes consideracions.

Ens ha dit el senyor Casals que mentre no es mostri el contrari s'ha de suposar que la gent és honrada, però si no existís aquest precedent jo no parlaria en aquest to en què parlo. I les meves paraules sols es combaten d'una manera, que és la de dir si és veritat que existeix o no aquest cas.

El Sr. CONSELLER d'Agricultura i Economia: El que hi sigui no vol dir res en absolut. La V. S. també hi és.

El Sr. PRESIDENT: Jo prego al senyor Fronjosà que no insisteixi.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Que concreti les acusacions contra aquest senyor o que retiri les seves paraules.

El Sr. FRONJOSÀ: Jo no retiro res. I si el que he dit no és veritat, que es mostri.

El Sr. PRESIDENT: Fins ara el senyor Fronjosà ha suposat que dintre d'una institució hi havia una persona o una personalitat que no tenia altra representació més que la personal; i

no ho ha dit en termes ofensius, sinó plenament parlamentaris.

La Presidència, ha pregat i ha insistit el senyor Fronjosà que reduís la seva rectificació a allò que fa referència al vot particular. El senyor Conseller de Treball i Obres Públiques podrà fer ús de la paraula per a contestar al senyor Fronjosà. Pot seguir el senyor Fronjosà en l'ús de la paraula, rectificant en el que era motiu de debat.

El Sr. FRONJOSA: Diem que l'article tal com ve redactat, no estableix igualtat de forces. És més: aquest article representa una manca declarada de tot l'esperit social de la República, i precisament si un valor té tota la legislació social de la República és perquè es fonamenta en un concepte paritari, i aquí es trenca d'una manera vergonyosa, i per tant nosaltres no estem disposats a rectificar la nostra posició, que la creiem lògica i justa; perquè aleshores, si nosaltres comencem de defecció en defecció, de rectificació en rectificació, jo voldria que se'm digués quin concepte tenim nosaltres de les nostres solucions en les qüestions socials. Si nosaltres agafem aquest tarannà, aquests procediments antiquats, tradicionals en aquest país, i sempre aquí hi hauran senyors patrons que gaudeixen d'uns privilegis i avantatges que no tenim la classe treballadora, i no sabem en quina situació ens col·locarem, com a Partit d'esquerra i Partit socialitzant i treballista. I és indubtable que si això ho presentéssim a qualsevol home que intervé en les qüestions socials de qualsevol organisme depenent del Ministeri del Treball, diria que això és un manament que es fa a la classe treballadora, en virtut d'aquest article que faculta a estar quatre vegades en inferioritat de condicions als treballadors, respecte a la classe patronal. És senzillament un escarni i una befa, perquè mai el criteri de la classe treballadora serà escoltat i atès, i menys podrà preponderar encara que tingui raó; perquè és evident quan discuteixen un patró i un obrer, no discuteixen de filosofia. Generalment discuteixen sempre d'interessos; i quan es discuteixen interessos, tothom procura imposar el seu criteri. I quan són en igualtat de nombre algunes vegades es pot arribar a guanyar la partida, però quan són dotze contra quatre és evident que hi ha manera d'obrar a caprici, i això és l'experiència de vint-i-cint o vint-i-sis anys que m'ho fa dir.

Ens deia el senyor Casals que en la llista que hi aquí d'indústries o de rams de les indústries no hi són totes. Evidentment que no hi són totes, perquè inclús se'n poden crear de noves com va succeir en el temps de la guerra, però encara que no hi siguin totes hem de convenir que hi ha potser el 25 per 100 de les més importants i que això no és motiu per a rebutjar aquest vot particular. Com a màxim, es podia modificar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casals, per a rectificar.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Primerament dec explicar la meua interrupció, en el sentit que havia parlat abans o sigui que nosaltres no tenim dret a dubtar de ningú mentre no s'hagués demostrat el contrari. El

senyor Fronjosà llavors ha llançat un nom que feia semblar que podia haver-hi e' dret o el dubte.

El Sr. FRONJOSA: No he dit això.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència ja ha aclarit la qüestió.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: A mi em sembla que per molt Diputats que siguem, no tenim dret a ofendre ningú que no es pugui defensar en el mateix Parlament.

El Sr. PRESIDENT: Ni la Presidència ho hauria tolerat.

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Respecte al demés, jo he d'insistir en què nosaltres creiem que l'Institut tal com ve creat no fa cap ofensa a ningú, i els obrers tenen perfectament defensat el seu dret.

També he de fer constar aquí que es confon l'Institut d'Atur forçós amb una Comitè Paritari, essent així que no s'ha de venir a establir cap paritat, sinó que s'ha d'estudiar simplement el que es pugui fer a favor dels obrers que estan sense treball i, per tant, dintre d'això no s'ha d'admetre la possibilitat de què l'element capitalista pogués tenir una majoria. L'Institut és creat per a donar treball al que no el té, i és això el que s'ha de fer i no altra cosa.

El Sr. FRONJOSA: Si maneu, res!

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: Mai a la meua vida no he tingut el sentit del comandament, però sí que tinc perfecte dret, amic Fronjosà, a defensar el meu criteri. Vós heu parlat i jo us he escoltat i crec que ara puc exposar el meu criteri sobre aquesta qüestió com sobre tots els assumptes que es discuteixin. Entenc que no hem d'insistir més per a demostrar que els articles 10 i 11 tal com estan redactats estan bé, ja que no s'hi pot trobar cap perjudici per a l'element treballador sense feina.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació del vot particular, tota vegada que s'han produït les rectificacions.

El Sr. COMORERA: Demano la paraula, per a fixar la posició de la Minoria.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera, per a fixar la posició de la Minoria d'Unió Socialista.

El Sr. COMORERA: La insistència d'aquesta Minoria no és pas un entestament ni un desig de fer perdre el temps a la Cambra.

Nosaltres creiem que aquest article és un dels més cabdals de l'Institut de l'Atur forçós, i nosaltres no desitjariem pas que les tasques futures de l'Institut de l'Atur forçós, poguessin córrer el perill de tenir el vici d'origen tradicional a Catalunya, que és el confusionisme. És una cosa confusionista, feta sota el sistema completament tradicional de quan a Catalunya solament pensaven i organitzaven les coses d'aquesta mena els representats més autèntics de les classes privilegiades.

Nosaltres volem normes fixes i clares, i que hi hagi el menor marge d'interpretació possible, perquè si no reduïm aquesta llibertat de selecció de persones i d'entitats i s'acabarà com han acabat a Catalunya altres organitzacions, essent un refugi de la pitjor reacció capitalista, i no solament no es tractarà de complir la funció essencial que la llei dóna a aquest Institut, que és la de donar treball al que no el té,

sinó que podrà degenerar en privilegi de determinats grups de la classe capitalista.

No ha entès l'abast del nostre vot particular el senyor Casals quan ha suposat que confoniem l'Institut de l'Atur forçós amb un organisme paritari qualsevol. Nosaltres acceptem el sentit paritari perquè entenem que amb ell es poden evitar pitjors mals a la classe treballadora i a Catalunya.

Parlava el company Fronjosà de serveis realitzats a la Generalitat sota aquest costum tradicional del confusionisme i ha dit molta veritat. Cal esmentar també un altre antecedent, encara que molesti el senyor Casals, i és que fa un any i escriu que a la Generalitat se li va ocórrer organitzar un Consell d'economia monstre, integrat per moltíssimes persones que no obeïen a normes fixes, sinó al caprici i a l'arbitrarietat; ara resulta que aquell organisme tan complex i nombrós havia d'estructurar els plans de la vida futura de la Catalunya de post-Estatut, i va desaparèixer sense pena ni glòria, i va desaparèixer per manca d'aquestes normes fixes, de les quals nosaltres parlem amb tanta insistència. Dintre d'aquell organisme s'hi varen filtrar elements que no representaven cap força econòmica ni de treball i que, en canvi, portaven una tradició de pistolerisme, de Martínez Anido i Sindicats Lliures.

Aquestes són les coses que nosaltres volem evitar. Jo no dubto de ningú. El que dic és que hem de fer les coses de manera que la gent que les ha d'interpretar i que les ha de fer complir puguin seguir unes normes clares i que no hi hagi cap confusionisme i que permeti certs fets que en darrera instància desnaturalitzen la mateixa obra que varen voler crear els iniciadors.

Hi ha una altra qüestió, senyor Casals. El senyor Casals ha dit diverses vegades aquesta tarda que ell és un home de bones intencions. Ho acceptem. Acceptem completament que el senyor Casals com el senyor Mies i tots els membres del Consell que avui no són aquí i tota la Majoria i tot el Parlament i tots els ciutadans de Catalunya presents fins avui, tots estem carregats de bones intencions; però no és aquesta la qüestió. Avui el senyor Casals és Conseller de Treball i per dret propi seria president de l'Institut d'Atur forçós; però demà hi ha una crisi en el Govern i el senyor Casals ja no és Conseller ni president de l'Institut; i vindrà un altre que potser sí que tingui bones intencions, però podia venir un altre que no les tingui: en podria venir un altre que no sols no tingui aquestes bones intencions sinó que tampoc tingui cap concepte de la vida social actual i sigui un home de mentalitat reaccionària i vulgui anar a la presidència d'aquell Institut no per a fer obra humana i útil a germans nostres que estan en situació de tragèdia, sinó per a transformar-lo en un instrument personal, de casta o de privilegi. Perquè la llei és una eina amb la qual es crea un organisme que l'han de viure algunes generacions; no s'ha fet pas la Llei o no es fa pas aquesta Llei perquè la interpreti i executi el senyor Casals; és fa perquè existeixi, essent el senyor Casals en el Govern i no essent-hi. Per tant, no és de bona política — no s'ofenguí el senyor Casals — confiar en la bona voluntat i en les bones intencions de ningú; s'han de fer les coses sense pensar en intencions bones i do-

lentes, fer-les de tal manera que qualsevol que hagi de complir i hagi d'interpretar la llei, estigui obligat a seguir un camí ben traçat i ben clar; i el proposat per vosaltres no es clar i es presta a totes les interpretacions, i jo us ho vaig a demostrar. En primer terme la composició del Consell...

El Sr. PRESIDENT: Senyor Comorera, jo li pregaria que es cenyís una mica al motiu d'haver autoritzat la Presidència...

El Sr. COMORERA: Jo no fujo pas de la qüestió.

El Sr. PRESIDENT: Era per a explicar la posició de la Minoria davant de la votació immediata, no per a tornar a insistir i consumir un torn en contra.

El Sr. COMORERA: Cosa que ja vinc fent, senyor President; marcant una posició; no és que consumeixi un torn en contra, és en el vot particular. No podrà dir el senyor President que jo m'hagi sortit de la qüestió.

El Sr. BRU: Estem a l'article 10.

El Sr. COMORERA: És el que estem discutint.

El Sr. PRESIDENT: Però era per a fixar la posició de la Minoria davant de la votació immediata, per a explicar l'abast polític i social que tingui la V. S.; era per a fixar la posició de la Minoria, no pas per anar a insistir i consumir un torn. De totes maneres, la Presidència és indulgent i confia en la discreció de la V. S. quan vulgui donar per finalitzada la seva intervenció.

El Sr. COMORERA: Senyor President, jo estic explicant els motius que té la Minoria socialista per a no retirar els vots particulars, i evidentment que aquests motius ho faré amb menys fortuna o més fortuna...

El Sr. PRESIDENT: Ho fa sempre amb eloqüència i la Cambra ho escolta amb gust; però ara potser el temps reglamentari...

El Sr. COMORERA: Quants minuts tinc? No és qüestió d'eloqüència, sinó de què estic en la qüestió. L'article 10, i això és el que anava a dir quan el senyor President m'ha interromput, l'article 10 parla de la Presidència del Consell i dels serveis de l'Institut.

Nosaltres, contra aquest article que és d'una vaguetat extraordinària i que es prestarà després en l'exercici del compliment del mateix a tota classe d'interpretacions, bones o dolentes, segons siguin els homes que hi hagi al davant del Govern de Catalunya i de l'Institut de l'Atur forçós; nosaltres oposem una cosa correcta, una cosa clara que tothom entén, que fixa normes que hem d'acceptar perquè són normes que ha reivindicat la República que tots estimem i tots volem conservar. Són aquesta divisió marcada per la llei en seccions. Per quines raons això no es pot acceptar? Raons fonamentals, raons de pes? Nosaltres no les hem escoltat del senyor Casals. N'ha donat una que el company Fronjosà ja ha contestat, aquella de què hi poden haver altres grups que aquí no estan considerats: una raó tan feble que no val la pena d'insistir-hi. Hi ha grups industrials i les divisions en grups industrials no és pas una qüestió inventada per la República espanyola

ni inventada per nosaltres : és la norma de tots els organismes internacionals econòmics i treballistes. L'Oficina Internacional del Treball ho té tot organitzat d'aquesta manera : tots són grups clars i en aquests grups hi ha la gent que hi ha d'ésser. Hi ha el principi paritari ; no és tampoc una invenció de Largo Caballero ni una invenció de la República, sinó que és també un principi dels organismes internacionals nascuts després de la guerra. Es l'Oficina Internacional del Treball la que exerceix i practica el principi paritari fins les darreres conseqüències. A l'Oficina Internacional del Treball, sigui la que sigui la secció que es reuneix o convoqui, sempre hi ha en igualtat de condicions, la representació d'entitats patronals reconegudes i la representació d'entitats obreres també reconegudes i aquestes dues representacions, tant si es tracta de realitzar coses positives com si es tracta de discutir modificacions legals, com si es tracta de sentar les bases i les lleis amb un estudi més tècnic i estadístic de qüestions referents al treball, es tracti de la matèria que es tracti, aquestes dues representacions paritàries estan presidides per un funcionari de la pròpia organització internacional. I és aquest principi de paritat i aquest principi d'organització de classificació científica, el que volem nosaltres incorporar a aquest Institut. Per què no pot incorporar-se això ? Jo no ho entenc, no entenc el canvi de criteri del senyor Conseller de Treball. Nosaltres no hem fet altra cosa que copiar l'article del seu primer Projecte, que vàrem considerar encertat i plenament d'acord amb les normes internacionals i republicanes que tots coneixem. Perquè contra això, que és clar, de què ja l'Institut, pel que s'ha dit i pel que diu el Projecte, ha de tenir com a finalitat primera estudiar les característiques industrials de Catalunya i formar el cens patronal i el cens obrer i el cens dels que no treballen i el cens dels que treballen ; si aquesta és la primera finalitat de l'Institut, ¿per quina raó oposar-se a aquesta classificació en seccions que no faria altra cosa que facilitar la tasca del propi Institut ?

Un altre argument, una altra consideració de més importància de les que hem fet fins ara. I és de què si s'acceptava aquest principi de paritat i d'organització en seccions dintre de l'Institut de l'Atur forçós es conseguiria una cosa important, i és lligar la classe obrera i la classe patronal a l'existència i al desenvolupament de l'Institut. Fariem aleshores de l'Institut un organisme veritat, seguit amb interès per les dues collectivitats i totes elles sense discrepàncies ni excepcions ; en canvi, rebutjant aquest principi de paritat i rebutjant aquesta divisió en seccions, el que farem serà crear un organisme mort, un organisme dirigit per uns quants senyors que no representaran realment a ningú, que no tindran cap ressò simpàtic ni en el si de la massa treballadora ni en el si de les organitzacions patronals, perquè ni els uns ni els altres el sentiran, degudament representats ni interpretats. Valdria la pena, doncs, que solament per a lligar íntimament les relacions directes i conegudes dels dos estaments que més han d'interessar-se en les funcions d'aquest Institut, valdria la pena que s'analitzés aquest principi de la divisió en seccions i el prin-

cipi de la representació paritària en els plens i en el Consell Directiu.

I el 2.º article, l'article 11, parla...

El Sr. BRU : No en parlem de l'11.

El Sr. COMORERA : Es que estan tan lligats !

El Sr. BRU : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : La Presidència havia fet aquesta advertència, però semblava convingut entre els senyors de l'oposició i la Comissió que es discutissin tots dos alhora.

El Sr. COMORERA : Senyor Bru : Es que aquests dos articles estan tan lligats l'un amb l'altre, que, segons com es resolgui el 10, l'11 no caldrà discutir-lo ; tant és així que el nostre vot particular a l'11 es refereix al 10 anterior. Si en el 10 no s'accepta el nostre punt de vista de la divisió en seccions i el principi paritari, llavors l'11 fatalment ha de restar aprovat tal com proposa la Comissió.

El Sr. PRESIDENT : Manquen cinc minuts per a consumir el temps reglamentari, senyor Comorera.

El Sr. COMORERA : Es que m'interrompen. Suposo que si m'interrompen es descomptarà aquest temps.

El Sr. PRESIDENT : Li adverteixo perquè es pugui distribuir el temps.

El Sr. COMORERA : I l'article 11 parla de la constitució del Consell, i és aquí on aquesta orientació confusionista que pot donar moltes sorpreses desagradables i que pot destruir tota la virtualitat de l'Institut que ara s'està creant, es palesa de la manera més evident. En aquest Consell hi haurà quatre representants patronals i quatre representants obrers. Qui els nomenarà ? L'article no ho diu. Els representants obrers, ¿què representaran : Sindicats, grups, o la pensada genial d'algú que vegi que un obrer és intelligent i pot ésser membre d'aquest Consell ? ¿A qui representaran i com representaran ? L'article no ho diu ; només diu quatre representants patronals i quatre representants obrers. Patronalment hi ha Federacions i hi ha el Foment del Treball Nacional ; ¿qui és que nomenarà els seus representants ? Sindicalment hi ha organitzacions que accepten la Llei, i n'hi ha que no l'accepten, hi ha organitzacions legalment constituïdes i n'hi ha que estan dintre la clandestinitat ; ¿quines seran les que podran elegir els seus representants obrers en el si del Consell ? El Projecte no ho diu. Això caldria que es digués ; caldria que es digués quines entitats patronals i quines entitats obreres tindran per llei el dret d'ésser representades d'una manera directa en el si del Consell. Quines seran ? Hi ha altres coses.

El Sr. BRU : Ja hauríem acabat. Si em permet ; l'article 10 que estem discutint...

El Sr. PRESIDENT : Senyor Bru...

El Sr. COMORERA : Això suposo que es descomptarà del temps reglamentari, senyor President.

El Sr. PRESIDENT : És una interrupció aclaratòria.

El Sr. BRU : L'article 10 només preveu el nomenament del President i del Vice-president.

El Sr. COMORERA : Estem a l'11.

El Sr. BRU: Estem al 10.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Comorera, jo li prego que abregui perquè falten pocs minuts. Ara potser abusa de la indulgència de la Presidència.

El Sr. COMORERA: És que manco al Reglament?

El Sr. PRESIDENT: Si vol que apliqui estrictament el Reglament, l'aplicaré.

El Sr. COMORERA: Jo li agrairia que em digués quin és el dret d'un representant d'una minoria que en la defensa d'un vot es veu constantment interromput. Entre les interrupcions del senyor Bru i les de la Presidència m'han pres més d'un quart del temps reglamentari.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Comorera; la Presidència no interromp mai, en tot cas es limita a dirigir el debat.

El Sr. COMORERA: Vaig a acabar. Els articles 10 i 11, tal com vénen redactats, condemnen l'Institut a una vida que no vull pas qualificar ara. Prego al senyor Casals i a la majoria de la Comissió que vulguin acceptar la nostra proposició, no la primera, sinó que els dos articles 10 i 11 tornin a la Comissió per veure si hi ha possibilitat de redactar-los, sinó tal com nosaltres desitgem, almenys d'una manera més clara, per a evitar possibles perills en el dia de demà. Prego, doncs, i insisteixo, que tant el senyor Conseller, com la majoria de la Comissió acceptin que aquests dos articles tornin a la Comissió per a un major estudi.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. BRU: Sentint-ho molt no podem tornar a la Comissió l'article 10, perquè entenc que és completament fóra de lloc el que se n'ha dit fins ara. L'article 10 parla de la designació de President i de Vice-president i la Comissió entén que essent l'Institut un organisme que depèn de la Generalitat, de President n'ha d'ésser el Conseller de Treball. Aquest és, doncs, l'article 10 i per això demanava la paraula. Tenint en compte, però, que el President ha d'ésser el Conseller de Treball i considerant que moltes vegades probablement les seves ocupacions no li permetran assistir amb assiduitat a aquelles reunions, se'l faculta perquè nomeni el Vice-president, i aquesta facultat vosaltres en l'esmena a l'article 12 ja la preveïeu, perquè dieu que si bé és veritat que seria el ple qui nomenaria el Vice-president i en cas de no haver-hi acord sotmetrà una terna al Consell de la Generalitat. Per tal, el que la Comissió demanaria és que es posés a votació l'article 10; rebutja el vot particular i manté el redactat.

El Sr. PRESIDENT: Es posa a votació el vot particular.

El Sr. COMORERA: Nominal.

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: En realitat no hi ha prous Diputats. Se suspèn aquest debat. Segueix l'ordre del dia.

Discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu

El Sr. PRESIDENT: La Comissió té la paraula.

El Sr. CEREZO: Crec que donada l'hora que

és i la importància que té l'exposició d'aquest Projecte, podria suspendre's la sessió.

El Sr. PRESIDENT: Jo pregaria que la Comissió consumís el temps que resta de sessió, perquè si no no hauria calgut suspendre el debat anterior.

El Sr. CEREZO: Senyors Diputats: En discutir el dictamen del Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu, en nom de la majoria de la Comissió he d'explicar els seus fonaments, però abans crec necessari dir que és un deure afirmar que els conflictes del camp en els seus inicis tenen un fons de justícia. Aquesta afirmació mereix una explicació. Per a donar aquesta explicació he de cercar les moltes causes que han estat derivació dels conflictes del camp. Hi ha hagut mol correntment la manifestació a Catalunya per part d'algunes classes interessades de voler veure que no existia el problema del camp a Catalunya. Feien aquesta manifestació comparant-ho amb el problema del camp de Castella, d'Extremadura i d'Andalusia. El problema de Castella, diuen, és un problema de grans terratinents i d'asalariats, per tant això dona com a conseqüència un estat d'esclavatge i un estat de misèria. El problema de Catalunya és un problema de propietat repartida i com a conseqüència arrendataris de terra. Nosaltres definint aquesta situació hem de dir que el fons del problema és el mateix, perquè a Castella i a les altres terres tenen allí esclavatge i misèria i els nostres pagesos, els nostres treballadors del camp, tenen esclavatge i pobresa. No obstant, hi ha una petita diferència i per això hi ha una llei diferent: els de Castella tenen en la seva integritat la Llei agrària ja aprovada pel Parlament de la República; els de Catalunya tindran la seva Llei amb els contractes de conreu que aviat s'exposarà en aquest Parlament.

(Ocupa la Presidència el senyor Martínez Domingo, Vice-president segon de la Cambra.)

Dites aquestes manifestacions, de la interpretació que hi havia dels conflictes, jo vaig cercant ara les causes que han estat origen dels conflictes plantejats a la nostra terra. En primer lloc hem de veure quina era la situació del camperol a Catalunya. La situació del camperol ens el veiem que és un ciutadà mancat de cultura, les poblacions sense cap indicació de sanitat i mancades de tot sentit d'urbanització. Aquesta situació en què es tenia, diríem moralment, al camperol de les terres de Catalunya era causa de què el governament dels pobles rurals estava única i exclusivament en els Partits caciquistes, estava en els dominadors de la població que volia dir estar en mans dels propietaris dels pobles rurals, i aquesta situació caciquista és la que donava lloc al poc ingrés en els pobles i és la que motivava l'estat d'incultura en aquests pobles. Aquesta situació portava una altra conseqüència que era el Pressupost municipal de cada poble. Si tots els pobles haguessin procurat una més prosperitat s'haurien trobat que en formular-se el Pressupost municipal es consignarien aquelles partides necessàries per a transformar la riquesa d'aquell poble, i és evident que aquesta transformació hauria portat una consignació en els ingressos dels Pres-

supostos que havia hagut d'anar a recaure en les classes propietàries. Per això ells tenien tota la intenció de fer aquests Pressupostos migrats que gairebé quedaven reduïts a l'acció burocràtica i a aquelles obligacions que emanaven de la Llei. I aleshores es dona el cas a l'inversa. En establir el repartiment com a ingrés en els pobles no es donava aquell estat de justícia que marcava la Llei perquè fàcilment es burlava amb el que s'han dit líquids imposables que és el que servia com a norma per a tributar les classes propietàries en el repartiment. I això crea una altra injustícia en la població rural; totes les poblacions rurals es troben castigades també amb la diferència del repartiment, perquè en lloc de castigar a aquells que podien pagar o sigui els propietaris, es castigava únicament i exclusiva als masovers, o sigui els arrendataris. Aquesta situació era possible per a un aspecte que la tradició dels propietaris ha anat mantenint en totes les poblacions. Aquest aspecte és per aquesta funesta creença de què l'ésser propietari de la terra volia dir a la vegada ésser amo de les persones que conreaven aquelles terres, i en convertir-se en amos d'aquelles persones era exclusivament per a disposar de tota l'acció del poder, i per això veiem i hem vist, com han vist tots els treballadors de la terra, que l'arma, aquella arma poderosa que figurava en els contractes d'arrendament de poder donar el comiat era l'arma de submissió en tots els treballadors de la terra i una generació darrera l'altra, en els elements propietaris es sentia aquesta manifestació de què eren amos pel pacte de la fam i per l'amenaça del comiat dels treballadors, els quals per això sucumbien davant d'aquesta actitud i en sucumbir passaven també de generació en generació a ésser persones sotmeses en tot, en la llibertat de consciència, en la llibertat política i en la llibertat econòmica.

En aquesta situació arribem a la post-guerra. La guerra europea va establir una nova situació en els contractes de conreu, car de tots és sabut que en virtut de la transformació que hi hagué en els jornals, de les coses que augmentaren de preu, els productes de la terra sofriren un augment de preu bastant considerable i aquell augment de preu que es dona precisament als productes de la terra va aixecar l'egoisme d'una gran part de propietaris de les terres de Catalunya i en aixecar aquest egoisme es va començar amb l'anul·lació dels contractes, de les diverses formes de contractes que hi havien per totes les comarques de Catalunya, fent ús d'aquella clàusula a què abans m'he referit, del pacte de la fam, o sigui el comiat. Aleshores es varen trencar tots els costums, i a conreadors de llargs anys no els hi era ja respectat el seu contracte. Jo puc citar casos en els quals es va fer ús d'aquesta clàusula del comiat, inclús mancant els sentiments humans. Jo distrauré a la Cambra explicant un cas perquè es vegi fins on arribava l'egoisme dels elements propietaris per a voler burlar les condicions del contracte. És tractava d'una família treballadora en la qual l'home, el cap de la família es va tornar orb en la plenitud de la seva joventut. Tenia a casa una germana i la mare. Tenia cura del conreu de la terra, però pel fet de què podia el pro-

pietari donar aquell conreu a un preu més alt, fent ús del comiat, el va acomiadar per orb, perquè deia que no podia treballar la terra i va deixar a aquella família completament a la misèria. Es varen burlar tots els drets adquirits per millores. Es una cosa ben manifesta de què l'element treballador de la terra feia moltes millores en els camps que ell conreava. Malgrat aquesta situació de submissió a la qual se l'obligava en els contractes que estaven establerts, sabem les transformacions que s'havien fet en moltes comarques, en treure un camp d'olivets i convertir-lo en un camp de treball, erms convertits en camp de treball, regadius iniciats per ells mateixos pel conreu, dels beneficis dels quals s'aprofitaren els propietaris, i el cas molt greu també de l'esdevingut amb la rabassa morta, contractes que eren amb un costum establert i que es burlaven aquells contractes i ja diré després de quina manera es burlaven.

S'inicia després amb l'anul·lació dels contractes una nova modificació dels mateixos. Els arrendaments cotats s'eleven de preu, a tres o quatre vegades més del preu que tenien en l'any 1914; els contractes de parceria i masoveries se'ls hi treu aquella essència que tenia el contracte, aquell aspecte que els mateixos propietaris volien donar al que ells en deien contracte de societat; i en aquest punt em permetreu també fer-vos veure fins on arribava l'egoisme d'aquesta classe propietària. Era un propietari que tenia dotze masoveries assenyalades en els contractes a terços; es varen modificar aquestes condicions en el sentit de pagar una quantitat fixa en espècies i una altra quantitat fixa en metàl·lic, i mentre durà el contracte aquests elements pagesos no pogueren donar mai la quantitat fixa del producte de la terra. Es donava el cas d'haver de comprar blat, o haver de comprar blat de moro per atendre les exigències del contracte. Tanta era la raó que assistia a aquests contractes, que són dels pocs contractes que anant a judici de revisió varen guanyar la demanda amb un tant per cent bastant considerable de reducció.

Un altre fet que va portar a la reforma de contracte és que es va anar perdent la tradició dels propietaris de la terra en relació a les masoveries. Són moltes les masoveries que foren parcel·lades, com moltes masoveries que es varen vendre en aquella època pel més increment de valor que havia tingut la terra i els propietaris que semblava que volien mantenir aquell esperit de tradició en el contracte de companyia, deixaven els pobles per a convertir-se en rendistes i passaven a la ciutat.

Allà on s'ha vist una manifestació molt contrària als costums i als drets establerts, és en els contractes de rabassa morta, els contractes de rabassa morta que tenien establert per costum, i no solament per costum, per Lleis del Tribunal Suprem, i en la mateixa legislació civil s'ha vingut manifestant que es considerava un dret de propietat a aquell que conreava la terra; en aquesta època d'egoismes es desvirtuaren aquests contractes de drets de propietat, anul·lant-los totes les condicions que tenien, per uns contractes com qualsevol altre de conreu, fent perdre així tots els drets i neutralitzant tots els costums dels contractes de rabassa morta.

Aquest estat d'injustícies i d'egoismes i la manca

de llibertat que existia en els elements treballadors de la terra, la República volgué normalitzar-lo, i en voler normalitzar-lo creà, el 29 d'abril, un Decret suspent els comiats. Aquesta reforma, aquest Decret, retornava la llibertat als camperols; treia l'arma que tenien els propietaris, de amenaçar amb la fam, d'assetjar amb la fam els elements arrendataris. Se'ls feia veure als elements arrendataris, que eren tan homes i podien ésser tan ciutadans com els elements propietaris. Ja no havien de tèmer més ni per llur llibertat de consciència, ni per llur llibertat política amb l'amenaça del comiat.

Ve després un altre Decret, el 6 d'agost i 31 d'octubre. El Decret de les Revisions, que donava una facultat als arrendataris de terres de poder entaular demandes de revisió en relació a les rendes que pagaven en 1914-1919, amb les que pagaven l'any 1931, i aquest dret que es donava en les revisions d'arrendaments, es justificava dient que si l'any 1919 hi havia hagut una circumstància que donava un major valor als productes de la terra, en 1931 desapareixia en bona part aquesta circumstància, i que els mitjans que s'havien d'emprar pels treballs de la terra, valien molt més que no valien l'any 1919, i això exigia que aquells arrendaments s'haguessin de declarar abusius i donava aquest dret de revisió als arrendataris de les terres. L'esperit, precisament, d'aquella Llei, portava una bona finalitat, i portava una bona finalitat en allò que era la concreació dels dipòsits que s'havien de posar, com el que eren les sentències que s'havien d'establir.

Com a dipòsits s'assenyala que s'havia de posar, o bé la renda catastral, o bé havia de posar-s'hi el 50 per 100 de la renda, i com a sentències en les zones que diríem catastrades, es podia arribar fins a l'import de la renda catastrada; i en les zones no catastrades, unes deduccions del 20 al 50 per 100. I també establia aquest Decret l'apreciació de les millores fetes pel conreuador de la terra.

Però aquest era l'esperit de la Llei; això era el que volia la Llei que s'arribés a portar a terme. Després sortí un altre Decret en el qual es començaren a posar unes incomprensions que desfeien tota l'obra dels primitius Decrets de revisió. En aquest segon Decret, o diríem en aquest altre Decret dels molts que s'establiren aleshores, s'assenyala un procediment judicial, i una de les condicions que assenyala aquest procediment judicial era que si no s'havien rectificat les manques en la demanda en un termini de deu dies, aquelles demandes quedaven ja de fet sense ésser cursades. I què succeí? Molts propietaris en lloc d'admetre l'esperit precisament que hi havia en aquelles demandes, que era just, en lloc de voler ajudar a l'obra del Decret de revisió, feren tots els possibles per manifestar llurs egoïsmes, i com que una de les condicions que s'establien al Decret era que si no es trobava l'interessat en el lloc que assenyala en la demanda, aquella no tenia efecte, i els contractes d'arrendament molts assenyalen per pagament un domicili, i aquest domicili és el que es feia figurar en les demandes, i com que els procediments judicials es trametien per mitjà de cèdules als Jutges municipals, preguntant si allí residia aquell propietari i es contestava que no, aquest fet, que venia també agreujat pels aixecaments de domicili que feren molts propietaris en moltes poblacions, donà la circumstància més principal de què

moltes mils demandes no poguessin tenir efecte davant dels Jutjats d'Instrucció.

(Ocupa la Presidència el senyor Casanoves.)

Una altra actitud lligada amb aquest aspecte, fou l'actitud judicial. Jo no vull pas anar a discutir si l'utoritat judicial obrava o no amb prou justícia, o si obrava prou d'acord amb els Decrets, però sí que es va poder apreciar en tota l'actitud judicial, que no interpretava pas el que venia a manifestar en fer-se els Decrets de revisió, i, trobant aquesta porta oberta a què he fet referència, dels propietaris que aixecaven domicilis, i amb la mateixa porta oberta que creava el Decret de Procediment, de què les demandes no estaven en aquelles condicions que assenyala el nou Decret, es deixaren desestimades quasi el 80 per 100 de les demandes que s'havien presentat. Això féu que els conflictes quedessin en petu. Conflictes amb els conreadors de la terra, hi hagué els que foren originats per les revisions; unes quaranta mil demandes foren presentades. No hi ha dubte que si no hi hagués hagut l'amenaça del comiat, aquestes quaranta mil demandes s'haurien triplicat o quadruplicat; moltes d'aquestes demandes haurien anat als Jutjats si haguessin pogut veure l'esperit de justícia i a la vegada haguessin pogut veure que aquell pacte de la fam no se'ls anava a imposar en la forma que se'ls havia anat imposant. Altres conflictes foren originats per sindicats locals. Tots aquests conflictes portaren una política de repressàlies. Molts propietaris aleshores feren ús d'aquesta clàusula del comiat; aquesta clàusula del comiat la feien d'una forma injusta, perquè sabien que no es podien donar els comiats, però malgrat que sabien que no es podien donar, com que la llei regulava que els comiats superiors a 1,500 pessetes es podien donar, es donà el cas que molts no volgueren retirar el dipòsit, i malgrat d'això donaren comiat per manca de pagament. Altres, que per necessitats del mateix treballador de la terra, necessitaven un ajornament al pagament, no se'ls concedí l'ajornament i se'ls donà comiat; altres que en els contractes d'arrendament tenien una condició que els prohibia tenir sub-arrendataris, però que existien aquells sub-arrendataris sabuts pel mateixos propietaris, d'anys, i aquest motiu fou prou per a denunciar aquell contracte d'arrendament, perquè es marcava en les condicions del contracte. Hi hagué també el cas de causes criminals, per retenció de fruits. Hi hagué el cas de modificació de contractes de conreu en el sentit de fer convertir l'element arrendatari en un element assalariat. És a dir, que seguien tota classe de repressàlies per a tots aquells que havien estat causa de conflictes en presentar les demandes de revisió, per la qual cosa els emparava una llei. El fer ús d'un dret fou causa, precisament, d'aquestes repressàlies. I aquesta situació, que és la que ens trobem nosaltres el dia d'avui, hem cregut que era just que es reparessin les injustícies que s'han anat fent en els conreadors de la terra des de l'any 1931 fins ara. Per això ve la presentació d'aquesta Llei de solucions de conflictes del camp, que conté les finalitats principals següents: Primer, establir normes de pagament, distingint el que són conflictes i el que han estat conflictes solucionats. Nosaltres diem ben clarament que no totes les demandes de revisió tenen dret a la rebaixa del 50 per 100, perquè moltes d'aquestes han estat ja resoltes entre els arrendataris o forçosament entre els arrendataris i propie-

taris, pagant el que s'establia en els contractes o bé aquells conflictes que han estat derivats, que han establert conveni, pagant el que s'establia en aquells convenis. Per això nosaltres, en la llei, diem que aquesta continuarà establint, com a pagament, les normes que siguin assenyalades en els seus contractes o en els seus convenis o en els seus pactes. Però per a nosaltres aquells que siguin conflictes en peu i tinguin una qüestió en litigi, és pels que assenyalen nosaltres que els pactes s'han d'entendre que és fins el 50 per 100 de la renda que pagaven aquells conreadors abans del 14 d'abril del 1931.

Diem, en segon lloc, que s'han de regularitzar els danys que es puguin derivar produïts en la terra o per altres circumstàncies contractuals.

En tercer lloc, diem que ha de quedar en suspens tota acció judicial no executada.

En quart lloc, assenyalen la forma de pagament de terminis o d'anys, establint terminis de dos o quatre anys.

I diem en darrer lloc que, per a resoldre les qüestions que es derivin de la Llei aquesta i solucionar els conflictes del camp, s'instituirà una Comissió arbitral que serà la que donarà les normes per a resoldre els conflictes en aquells casos en què hi hagi necessitat de fer una demanda davant d'aquesta comissió.

Nosaltres, en el nostre Projecte hi han diferències del Projecte que havia estat llegit en el Parlament, però de diferències essencials no en presentem cap. Hi han dos punts que han estat variats, però és perquè s'han donat unes normes, s'han establert unes condicions més fixes. El primer és el que fa referència al pagament. Assenyalen d'una manera concreta el 50 per 100 per entendre que l'única forma de no establir nous conflictes és assenyalant una quantitat reguladora. I aquesta és la que nosaltres hem assenyalat; i aquest és el motiu que ha inspirat a la majoria de la Comissió. I l'altra qüestió en què pugui semblar que existeix discrepància entre el Projecte llegit al Parlament, és que nosaltres hem volgut treure, mentre duri aquesta Llei, tota influència, tota intromissió de caràcter judicial. Tota qüestió que pugui derivar de l'aplicació de la Llei, volem que sigui resolta per aquesta comissió arbitral, que creiem que, en aquest moment, haurà de donar un resultat més pràctic a la mala interpretació que hi pugui haver de la Llei. Aquesta Llei té un caràcter transitori. La finalitat de la Llei és la solució de tot conflicte pendent en el camp. Perquè es restableixi la pau al camp, volem que es restableixi la normalitat, i dintre de poques setmanes ha de venir al Par-

lament una nova Llei; i aleshores, aprovada aquesta Llei, quan la nova Llei s'hagi promulgat, la Comissió que ja ha acordat fer una informació pública, recollirà totes les aspiracions i introduirà aquells avantatges en la forma que es cregui que s'han de fer en aquesta Llei per a establir el que són les nostres finalitats: una garantia de la llibertat política, una major estabilitat econòmica, una major justícia social, perquè es compleixi aquella funció social d'acord amb el nostre Estatut Interior i principis del Partit. *(Molt bé, en la Majoria.)*

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Com que aquest Projecte de la majoria de la Comissió reforma en bona part el Projecte primitiu del Govern, i com que és possible en les intervencions, tant de la Minoria socialista com de la Minoria de Lliga Catalana, que algun membre del Govern tingui interès en intervenir, jo pregaria al senyor President que, trobant-se absent el Govern per raó d'altres obligacions...

El Sr. CONSELLER de Treball i Obres Públiques: El Govern està present!

El Sr. PRESIDENT: Sí, el Govern està present. Sens dubte el senyor Comorera ha volgut dir que no estava present el Conseller de Justícia.

El Sr. COMORERA: En efecte, això volia dir.

El Sr. PRESIDENT: Sí, se l'ha entès des del primer moment.

El Sr. COMORERA: Per això demano que se'm reservi la paraula per a la pròxima sessió.

El Sr. PRESIDENT: ¿Ho acorda així la Cambra? *(Assentiment general.)* Es reserva l'ús de la paraula, per a la sessió del dimarts, al senyor Comorera.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimarts

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre l'Estatut Interior de Catalunya.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei creant un Institut contra l'Atur forçós.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la resolució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

(S'aixeca la sessió a un quart de nou de la vetlla.)

